Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 236 (15559) | 1980 оной октябриин 14, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ТООСООН БА ҺҮНГАЛТА ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ПАРТИИНА эхни организацинуудта үнгэргэгдэжэ байгаа тоосооно һунгалтын суглаануд хадаа КПСС-эй XXVI съезддэ бэлдэлгын нэгэ гол шухала шатань мүн болоно. Энэ ушар суглаанай удха шанарые бүри дээшэлүүлнэ. Коммунистнуудшье суглаандаа ерэхэдээ ехэл хаалуосалгатай ябаһанаа мэдэрнэ. Тоосооно үедэ, арбадахи табан жэлэй хугасаада КПСС-эй XXV съездын шийдхэбэринүүдые бэелүүлхын тула хамтынгаа хүсөөр юу хэһэн, түүнэһээ мүнөө нарниаар шэнжэлжэ, саашаа амжалтатайгаар дабшаха замаа тэдэнэр тодорхойлжо байна ха юм.

Мүнөө республика дотор партийна бүлэгүүдэй суглаан боложо дүүрэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ цеховой болон эхни парторганизацинуудта тоосооно һунгалтын суглаануд болоно. Хаа хаанагүй суглаануд эмхитэйгээр үнгэрнэ, өөһэдынгөө һунгаһан органуудай ажал ябуулгые коммунистнуд эрилтэ ехэтэйгээр зүбшэн хэлсэнэ, дутуу дундадуудта шүүмжэлэн элирхэйлнэ. Тоосооно үедэ туйлгадаһан түрүү арга дүршэл согсологдоно, парти доторой хүдэлмэрние саашадаа яажа эдэбхижүүлхэ тушаа дурадхал оруулна, ажаглалта хэнэ. Коллективэй гэшүүдые хүмүүжүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана, кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэрние саашадаа нарижуулан байжаруулха, тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ эрилтэ тавигдана. Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлэй хэр байдан тухай үргэн хөөрэлдөөн болоно.

Партийна бүлэгүүдтэ үнгэргэгдэнэн суглаануудта коммунистнуд эдэбхитэйгээр хабгадаа. Суглаанда ерэгшэдэй хахадынь шахуу үгэ хэлэһэн байха юм. Тиихэдэ цеховой парторганизацинуудай суглаанда байгшадай гурбадахи нэгэн тоосооно элидхэл зүбшэлгэдэ хабаадаа бшуу.

Мүнөө партийна эхин организацинуудта нимэ суглаануд түлэг дундаа үнгэргэгдэжэ байна. Диилэнхи олон парторганизацинуудта суглаануд бэлдэхэл һайнтайгаар, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар, эрилтэ тавигдаһантайгаар үнгэржэ байһыень даб дээрэхи дүнгүүд гэрэлэнэ. Захааминай, Железнодорожно, Кабанскын районуудай эхин парторганизацинуудта боложо үнгэрһэн тоосооно һунгалтын суглаануудта бүхы коммунистнуудай 87—97 процентнь хабаадаһан, 35—40 процентнь үгэ хэлэһэн байна. Үгэ хэлэгшэд өөрынгөө һунгагдамал органуудай хүдэлмэри тушаа һанаал бодолоо мэдүүлнэ, дутуу дундадуудынь шүүмжэлнэ.

КПСС-эй XXV съездын шийдхэбэринүүд хэр эзэргэ үргэгдэжэ, партийна ээлжээтэ съездэ бэлэдхэл ямаараар ябажа байнаб? Эдэ асуудалнуудуд суглаан бүхэнэй гол анхарал доро абтанхай. Заводтошье, комбинатташье, совхоз гү, али совхоздошье, эмхи зүргаандашье болоһон суглаан бүхэн эдэ асуудалнуудта зохихо харюу үгэжэ шадаа гажэ тэмдэглэлтэй. Эдэл асуудалнуудуд тоосооно элидхэлэй, коммунистын хэлэһэн үгын гол удхань болоо бшуу. Тэдэнэй хамта үнгэрһэн хэрэгэйнгээ бэйдал шэнжэлхэ, экономическа, социальна, соёлой хүгжэлтын, амналшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын али бүхы асуудалнуудые саашадаа яажа шийдэхэ уллгатай байһаа тодорхойлно.

Улаан-Удын нарни сэмбын комбинадай партийна организацинэ тоосооно һунгалтын суглаан һайн бэлэдхэлтэйгээр, эмхи гуримтайгаар үнгэрөө. Арбадахи табан жэлэй туршада коллективэй туйлаһан үрэ дүн, партийна организацин ажал ябуулга харуулһан диаграммануд бэлдэгдэж, суглаандаа коммунистнуд һайн бэлэдхэлтэй ерэжэ, идэбхитэйгээр хабаадаа. Элидхэл бэлдэлтэдэ парткомой бүхы гэшүүд хубитаяа оруулаа. Нинтын үйлэдбэрнин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хабаатай асуудалнуудуд суглаанда хабаадагшадай гол анхарал татаа. Научно-техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха, түрүүшүүдэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ талаар хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудай хэр бэелүүлэгдэжэ байһан талаар элидхэл соошье, тэрээн тушаа хэлэһэн үгэнүүд соошье гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээ гээшэ. Ажалай журам тогтижүүлхэ, кадрнуудые тогтосотой болгохо талаар горитой хөөрэлдөөн болоо. Үйлэдбэри хүтэлбэрилгые саашаа улам нарижуулха, хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудал байжаруулха, коллективэй дунда ябуулагдадаг политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрние үргэдхэхэ зорилгонууд абаһан тогтоол соонь гол һуури эзэлнэ.

Республикын ажалшад КПСС-эй XXVI съездые шэнэ ажалтатайгаар угтахые эрмэлзэнэ: «КПСС-эй XXVI съездэ — габшагай 26 недели» гэһэн түрүү коллективүүдэй соносхоһон уряае олон коллективүүд дэмжэнхэй. Съездын хүндэлэлдэ ажалай жагсаал улам үргэдэнэ. Эдэ үнгэгэ үүсхэлнүүдые дэмжэхэ, дэлгэрүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай, коммунистнуудай бэелүүлхэ шухала хэрэгынь болоно. Тиихэтэй хамта гээгдэлдэ ороһон коллективүүдэй ажал ябуулые тоосооно һунгалтын суглаан бүхэн гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, тэдэнние урагшань гаргаха арга зам тодорхойлхо уялгатай.

Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаа табан жэлэй даабариин хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай, мал ажал болон газар тариалан хүгжөөхэ асуудал дүүрэн, колхоз, совхозуудай коммунистнуд үргэнөөр хөөцэлдэхэ байһаннинь дамжаггүй. Ган гасуурһаа уламжалан ушарһан хүндэ хүшэр байдалые зоримгойгоор дабаха, доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ хэмжээ абаха хэрэгтэ тусгаар анхарал хандуулагдаха болоно. Ушар тиихэнэ тоосооно һунгалтын суглаан энэ талаар ехэ зорилго тавиралха зэргэтэй.

Үзэл сурталай асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоолнуудай үндэһөөр партийна организацинуудай ябуулжа байһан политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ашаг үрэ, тэрэнэй үйлэдбэритэй хэр холбоотой байһан ушар тоосооно һунгалтын суглаанай нэгэ шухала удхань болохо зэргэтэй.

Коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха, түрүү үргэдэ ябаха үргыень дээшэлүүлхэ, партийна даабаряа шинэдгүй дүргэхэ гэхэ мэтын шухала асуудалнуудуд үрэнөөр харагдаха, зүбшэгдэхэ байһаннинь мэдээжэ. Тэрээнэй партийн зэргын үргалта, кадрнуудые шэлэн олох хүмүүжүүлхэ хэрэг, дүүргэлтын хинаалта хараахаа алдаха зэргэгүй. Харин эдэ бүгэдэндэ шүүмжэлхы эрилтэйгээр хандаха шухала.

Үнгэрһэн тоосооно һунгалтын суглаануд дээрэ коммунистнуд партийна, нинтын, ажахын органуудай хүдэлэрэн тухай, нүхэд тухайгаа шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэнэ, анхармаар дурадхалнуудые оруулна, һанамжаяа мэдүүлнэ. Эдэ бүгэдэнние хүсэндэнь хүргэхын тула шиидэнүүд дары абтахэ байһаннинь элитэ.

Мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа тоосооно һунгалтын кампаниин хадаа коммунистнуудай, бүхы ажалшадай ажалай ба политическэ дэбжэлтые улам хүгжөөхэ, КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха ехэ тэмсэлдэ тэдэнние үргэнөөр элсүүлхэ хүсэн боложо шадаха байһаннинь ажаггүй.

ҮСЭД ШАНГААР...

Нтаицын леспромхозой коллектив арбадахи табан жэлэй эхнинээ хойшо эршэтэйгээр хүдэлжэ, продукци худалдаха түсэбөө болзорһоонь холо урид дүүргэжэ шадаа. Тэдэнэр табан жэлэй тоосоогоор 18 миллион 720 мянган түхэриг продукци худалдаад, сентябриин 21-һээ хойшо 1981 оной түсэбөөр ажаллана.

Мүнөө леспромхозой коллектив КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, модо бэлэдхэхэ, ашаалан зөөхэ талаар табан жэлэйнгээ түсэбые Октябриин революцийн 63 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр дүүргэхын тула үсэд шангаар ажаллана.

Н. УГРЮМОВ.

Прибайкалийн район.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ УРГАСАДА

Хүрбын совхозой механизаторнуд энэ жэлдэ ороохо тарианай муу бэшэ ургаса ургуулаа. Мүнөө тэдэнэр бүхы ороохо тариа, олон жэлэйногоо болон тэжээлэй ургамалнуудаа сүм хуряажа дүүргэбэ. Бүхыдөө 22.600 центнер ороохон суглуулагдаа гэхэ гү, али гектарай дунда зэргээр 12 центнер тариан абтаһан байна. Тиихэдэ ажахын Тээгдын отделениинхи буришье һайн ургаса ургуулаа. Тэдэнэр гектар бүрнһөө дунда зэргээр 13.1 центнер ороохо суглуулһан байха юм.

Хуряалга дээрэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ дүршэлтэй комбайнер Дмитрий Апосов 363 гектарай ургаса хадажа, гурбан мянган центнер ороохо сохёод, түрүү һуурида гараа. Мүн В. Ковалев баһал һайнаар хүдэлжэ, муу бэшэ дүн туйлаа.

Мүнөө совхозой механизаторнуудай бүхы һанал ерэхэ жэлэй ургасада хандуулагданхай. Тиигэжэ һүүлшын мэдээгээр, эндэ 600 гектар намарай паар хахалагдаа. 6200 центнер һайн шанартай үрэһэн хадагалагдаа. Гадна 187 центнер олон жэлэйногооной, 50 центнер рапсын үрэһэн сэбэрлэгдэжэ, амбаарта оруулагдаба. Совхоздо сабшалан, тариалангай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэри үргэн дэлгэсэтэйгээр ябуулагдажа эхилээ.

В. ХУДАЕВ.

Хорийн район.

ЭМХИ, ЭРШЫН ХҮСӨӨР

Хэды хүндэ ган гасуурай болоошье һаа, энэ жэл Бэшүүрэй районой «Победа» колхозой гэшүүд тариа, ногооной муу бэшэ ургаса ургуулаа. КПСС-эй XXVI съездые ажалай амжалтануудаар угтахын тула бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсоод, тэдэнэр хуряалгын хүдэлмэри саг болэртонь, һайн шанартайгаар үнгэргөө.

Тариилгын талмайн гектар бүрнһөө 13 центнер ороохон хуряагдаа. Мүнөө колхоздо 4500 центнер үрэһэн хаагдаад, поли дээрэһээ бүхы һолоомонь суглуулагдажа, малай байрануудта зөөгдөөд байна. Нинтын адууһа малда 5200 центнер үбһэн, 4000 тонно силос, 1600 тонно сенаж, 400 центнер витамин ехэтэй гурил бэлэдхэгдэнхэй.

Тариа хуряалга дээрэ олон комбайнернууд эрхим һайнаар хүдэлжэ гараа. Аха дүү Николай болон Геннадий Плюснинүүд, хоёр-хоёр мянга гаран центнер ороохо сохинхой. Тиихэдэ Виктор болон Александр Смолинууд, Владимир Багуловай хүтэлбэрилдэг ВЛКСМ-эй XVIII съездын нэрэмжэтэ комсомол-залуушуулай бригадын комбайнернууд мүн лэ шалгаржа гаранхай.

М. ОЧИРОВ.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ТУЙЛАЛТА

Улаан-Удын авиационно заводой хүдэлмэришэд Анатолий Иванович Комков Иван Александрович Жуков хоёрой оруулһан дурадхал ухаалан зохёолго гээд сэгнэгдээ. Энээн тухай мэдээсэл ухаалан зохёолгын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедһээ абтаба. Комков Жуков хоёр угаалай машинын валигуудые мүлин жэгдэлхэ автомат зохёогоо юм. Тус заводто хэгдэһэн энэ дүрбэдэхи ухаалан зохёолго хадаа эрхим гэһэн сэгнэлтэдэ хүртөө. Ухаалан зохёохы ба уралан нарижуулхы дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар хоёр мянга шахуу түхэригэй алмалта хэгдээ.

Д. ГАРМАЕВ.

ОЙМОРОЙ ХАРТААБХАШАД ОМОГОРХОНГИ

Гахай олоор үсхэбэрилдэг Ойморой совхоз 560 гектарта хартаабха тариһан юм. Тус ажахы район дотороо эгээн түрүүлэн хартаабхаяа малтажа эхилһэндээ хамагһаа урид ургасаяа хуряажа дүүргэбэ. Эндэ илангаяа Дубининай отделениин Дмитрий Петрович Черниговскийн хүтэлбэрилдэг звено эрхимлээ. Удаань Иван Семенович Муравьевой ударидадаг коллектив хартаабхаяа сүм малтажа абаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ хартаабхашад ерэхэ жэлэйнгээ ургасын үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэжэ, илгажа, найдамтайгаар хадагалжа байнхай.

А. ХАЛТУЕВ

Кабанскын район.

ТҮРГЭН ХУРЯАЖА ДҮҮРГЭЭ

Нинтын адууһа малда шэмэтэй тэжээл жэл бүри бэлэдхэдэг Ошор Дашеевич Хумеевай звеногой гэшүүд Балагтын-Дабаанай, Балшаргантын полидо таригдаһан зеленко арбаад үдэрэй туршада хуряажа дүүргэбэ. Эдэнэр бүхыдөө 60 шахуу гектарһаа 675 центнер шэмэтэй тэжээл нөөсэлжэ абаад, малай гүүртэнүүдтэ, хонидой отарануудта абаашажа һүрилөө юм. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ Баяр, Содбо, Жэмбэ Хумаевууд бүтээсэтэйгээр ажаллаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ Ахын районой «Коммунизм» колхоздо зелёнко хуряаха хүдэлмэри дүүрэнтэбэ.

Вл. ГАЛСАНОВ.

КОРЕЙН АЖАЛАЙ ПАРТИИН VI СЪЕЗД

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Корейн Ажалай партийн VI съезд эндэ боложо байна. ТПК-гай ЦК-гай Генеральна секретарь Ким Ир Сен ТПК-гай Центральна Комитедэй тоосооно элидхэл хээ. Корейн Ажалай парти ехэ амжалтануудые туйлажа, VI съездээ ерэбэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Партийн V съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлгын үедэ национальна экономикын үндэһэ һуури бэхижэһэн байна. Һүүлэй арбан жэлэй турша соо промышленностийн гаргадаг бүхы продукци 3.8 дахин дээшэлээ.

Арад зоной һуудал байдалые һайжаруулхын тула материально-техническэ база үндэһэ һуури байгуулха гээшэ 80-яад онуудай социалис ажахын байгуулалтын гол зорилго болоно.

Корейе нийлүүлэн нэгэдүүлхын түлөө, национальна сүлөөрэлгын түлөө, нэгэдэлээ бэхижүүлхын түлөө тэмсэл хадаа ороной ажалшадай гол зорилго мүн.

Ээрхэг түримхэй ябуулгануудые үүдхэхэ, дайн байдаа һүжэрөөхэ талаар империализмын гаргадаг хархис ябуулгануудые зайсуулан сарахын, буу эзэсэг бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө манай парти шууд сэхээр тэмсэжэ байна гэжэ тоосооно элидхэлэй түгэсхэлдэ хэлээ.

* * *

Корейн Ажалай партийн байгуулагдаһаар 35 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ажалшадай һайндэрэй жагсаал октябриин 11-дэ КНДР-эй нийслэл хотодо болобо.

ТПК-гай ба КНДР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэд эдэнние амаршалһан байна. ТПК-гай VI съездын хүдэлмэридэ хабаадажа байһан гадаадын делегацинуудай толгойлогшонор, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй Московско горкомой нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин түрүүтэй КПСС-эй делегаци эндэ байлсаа.

Институдта үндэр дээдын шагнал барюулагдаба

СССР-эй Науканууудай академийн Зүүн зүгэй түүхые судалдэг институт совет эрдэмтэй наукые хүгжөөлгэдэ, түүхэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэгдэ габьяатай байһаныень түлөө Ажалай Тугай орденоор шагналаа. Тэрэнэй коллективыг үндэр дээдын шагнал барюулагдаһан зорюулагдаһан юм. Суглаан октябриин Союзуудай байшангай үндэн зал соо болобо.

СССР-эй Науканууудай академийн хүтэлбэрилэгшэд, эрдэм-шэнжэлгын эгээл үндэсэй, габьяата эмхи зүргааануудай академиннуудэй, академиануудай гэшүүд, парторгууд, совет болон нинтын хүүдэй түлөөлэгшэд президиумда һуугаа.

СССР-эй Науканууудай академийн Зүүн зүгэй түүхэ судалдэг институдай партийн секретарь Е. А. Леонтьев баярай суглаа нээбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюроһоо бүридэһэн хүндэтэ президиумын ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев үгэ хэлэбэ. Тэрэ Зүүн зүгэй түүхэ шэнжэлдэг институдай коллективые үндэр дээдын шагналаарнь амаршалба.

Зүүн зүгэй түүхэ шэнжэлдэг институт хадаа ороной эрдэм-шэнжэлгын эгээл үндэсэй, габьяата эмхи зүргааануудай нэгэниннь болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Олон арбаад жэлэй турша соо тэрэ Зүүн зүгэй түүхэ шэнжэлдэг ородой болон совет эрдэм наукын гол үндэһэ һуури боложо, Зүүн зүгэй арадуудай түүхэ, хэлэ, соёл ба бүхы хүгжэлтые шэнжэлгэдэ элитэ ехэ хубитаяа оруулһан байна. Һүүлэй жэлнүүдэ совет эрдэмтэй тус эрдэмэй шэнэ шата нээгээ. Энэнь Зүүн зүгэй оронуудта болоһон асари ехэ түүхэтэ хубилалтануудтай холбоотой юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда Советскэ Союзай илалта туйлаһанай ашаар, фашизмын һамна бута сохигдоһоной, революционно үндэлөөнэй амжалтануудай ашаар тогтоогдоһон шэнэ оршон, байдалда урдын колониануудай, дулдыданги байдалтай оронуудай арадуд колониальна империние усадхажа, бээ дааһан байдалай, хүгжэлтын замда гараһан байгаа.

Империализм шэнэ түхэлэй колониальна зорилгонуудаа бэелүүлхые оролдоно. Тиимэнээ социалис болон сүлөөлэгдэһэн үрэнүүд нэгэдэлээ бэхижүүлжэ, дайнай аюулые сарахын тула ехэ оролдолго гаргана гэжэ Б. Н. Пономарев тэмдэглээ.

Зүүн зүгэй түүхэ шэнжэлдэг совет эрдэм наукын урда ехэ, шухала удха шанартай зорилгонууд табигдана. Шэнжэлгэнүүдэйнгээ үзэл сурталай-политическэ хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ, научна хүдэлмэри эмхидхэлые, һайжаруулха, эгээл шухала асуудалнуудые шидхэлгэдэ бүхы хүсөөе элсүүлхэ эрилтэнүүдые эдэнэр табина гэжэ үгэ хэлэгшэ түгэсхэлдөө зааба. Зүүн зүгэй түүхэ шэнжэлдэг совет эрдэмтэдһээ гүнзэгы удхатай зохёолнуудые парти болон совет арад хүлээнэ.

СССР-эй Науканууудай академийн Зүүн зүгэй түүхэ шэнжэлдэг институдые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указые Б. Н. Пономарев соносхон уншаад, баярай суглаанда хабаадагшадай нэрьемэ альга ташалга доро научна эмхи зүргаанай тугта шагнал зүүбэ.

Институдай директор академик Е. М. Примаков институдай ажал ябуулые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ, Совет правительствада, нүхэр Л. И. Брежневтэ коллективэйнгээ зүгһөө гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргөө.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые баярай суглаанда хабаадагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаба.

(ТАСС).

Түүхэдэ эгээл удаан саг соо үргэлжэлһэн замбуулинай ниидэлгэ дүүрэбэ

ТАСС-ай мэдээсэл

Совет эрдэм, техникэ элитэ ехэ шэнэ илалта туйлаба. Космонавтикын түүхэдэ эгээл удаан саг соо — 185 сүүдхын туршада үргэлжэлһэн замбуулинай ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүрээ.

«Салют-6» — «Союз» гэжэ замбуулинай комплекс дээрэ эрдэм, техникын шэнжэлгэнүүдэй, туршалганууудай орёо нарин, үргэн ехэ программа бэелүүлһэнэйнгээ һүүлээр космонавтнууд нухэд Леонид Иванович Попов, Валерий Викторович Рюмин 1980 оной октябриин 11-дэ Москвагай сагаар 12 час 50 минутада Газартаа бусажа ерэбэ. «Союз-37» гэжэ онгосын буулгагдадаг аппарат Джезказган хотоһоо зүүн-урагшаа 180 километрэй газарта бууһан байна.

Удаан саг соо дэгдэн хөөрэлгын үедэ байхадаа, тэдэнэр гэмгүй һайнаар гаталан дабаба гэжэ космонавтнуудай бууһан газарта үнгэргэгдэһэн медицинскэ шэнжэлгэ харуулаа.

Нүхэд Л. И. Попов, В. В. Рюмин гэгшэд 1980 оной апрелиин 9-дэ «Союз-35» гэжэ онгосоор ниидэлгээсэ эхилээд, апрелиин 10-да онгосоёо «Салют-6» гэжэ станцитай залгалдан холболдуулжа, замбуулинай комплекс дээрэ хүдэлмэреэ эхилһэн юм.

СССР-эй летчик-космонавт Валерий Николаевич Кубасов болон ВНР-эй эрхэтэн Берталан Фаркаш гэгшэдэй жолоодоһон «Союз-36» гэжэ онгосо майн 27-до замбуулинай комплекстой холболдоһоо байгаа. Июлиин 24-һөө 31 болотор СССР-эй летчик-космонавт Виктор Васильевич Горбатко болон СРВ-гэй эрхэтэн Фам Туан гэгшэдээ бүридэһэн улаан-хоорондын экипаж комплекс дээрэ хүдэлмэрилөө һэн. СССР-эй летчик-космонавт Юрий Викторович Романенко, бүмбэрсэг дэлхэйн баруун хахад хубидахи социалис үрэнэй түлөөлэгшэ. Кубын эрхэтэн Арнальдо Тамайо Мендес гэгшэдээ бүридэһэн улаан-хоорондын экипаж сентябриин 19-дэ замбуулинай станцида хүргэгдэһэн юм. Улаан-хоорондын бүхы экипажнууд түсэбөөр хараалагдаһан шэнжэлгэнүүдэ, туршалганууда амжалтатайгаар бэелүүлэ. Советскэ Союзай болон социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эрдэмтэд эдэнние бэлдэһэн байгаа.

Нүхэд Юрий Васильевич Малышев, Владимир Викторович Аксенов гэгшэдэй жолоодоһон «Союз Т-2» гэжэ транспортна онгосо нюнинн 6-да «Салют-6» станцитай холболдожо хүдэлбэ. Космонавтнууд «Союз Т-2» онгосын түхеэрэлгэнүүдые шалгаһан, туршаһан байха юм.

Гол экипажай 185 сүүдхэ соо болон улаан-хоорондын экипажнуудай ниидэлгын үедэ «Интеркосмос» программын үндэһөөр эрдэм, техникын, медико-биологическа ехэ шэнжэлгэнүүд, туршалганууд хэгдэһэн байна. Эдэнь арадай ажахын элдэб һалбаринуудай зорилгонуудые шидхэлгэдэ ехэ удха шанартай.

Совет космонавтнуудай, Венгрийн, Вьетнамай ба Кубын космонавтнуудай шэн габьяата хүдэлмэриин ашаар научна үнэтэ шухар мэдээсэлнүүд абтаа. Эдэнь Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай эрдэм, наукын болон арадай ажахын элдэб һалбаринуудта үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна.

«Салют-6» гэжэ научна станци Газар шадарай замбуулинай дайдаар гурбан жэлһээ үлүү саг соо ниидэжэ ябана. Энэ үе соо тэрээн дээрэ дүрбэн гол экспедиция хүдэлөө, найман экспедиция саг зуураар ошожо ерээ.

Совет эрдэм, техникын үндэрөөр хүргэхэнэй ашаар, туйлагдаһан замбуулинай дайдадахи шэнжэлгэнүүд бүхы хүн түрэлтэнэй аша тусада тэрэнние саашадань шэнжэлхэ арга олгоно.

«Союз-37» гэжэ замбуулинай онгосын экипаж— онгосын командир Леонид Иванович Попов (баруун гарһаа), бортнинженер, СССР-эй летчик-космонавт Валерий Викторович Рюмин. (ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ НҮХЭР Л. И. ПОПОВТО СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

«Салют-6» — «Союз» гэжэ замбуулинай эрдэм-шэнжэлгын комплекс дээрэ удаан саг соо замбуулинай дайдаар амжалтатайгаар ниидэнэнэйнь түлөө, тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө лётчик-космонавт нүхэр Попов Леонид Ивановичта Ленинэй орден ба «Алтан Одон» гэжэ медаль барюулагдатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 оной октябриин 11.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ, СССР-эй ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ НҮХЭР В. В. РЮМИНИЙЕ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР БА «АЛТАН ОДОН» ГЭЖЭ ХОЁРДОХИ МЕДАЛЛАР ШАГНАХА ТУХАЙ

«Салют-6» — «Союз» гэжэ замбуулинай эрдэм-шэнжэлгын комплекс дээрэ удаан саг соо замбуулинай дайдаар амжалтатайгаар ниидэнэнэйнь түлөө, тиихэдээ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт нүхэр Рюмин Валерий Викторовичые Ленинэй орденоор ба «Алтан Одон» гэжэ хоёрдохи медаллар шагнаха.

Советскэ Союзай Герой нүхэр В. В. Рюминэй баатаршалгын хүндэлэлдэ геройн эхэ нютагта бронзо бюст табиха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 оной октябриин 11.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Л. И. ПОПОВТО «СССР-эй ЛЕТЧИК-КОСМОНАВТ» ГЭҺЭН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

«Салют-6» — «Союз» гэжэ замбуулинай эрдэм-шэнжэлгын комплекс дээрэ замбуулинай дайда соогуур ниидэнэнэйнь түлөө нүхэр Попов Леонид Ивановичта «СССР-эй лётчик-космонавт» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 оной октябриин 11.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: ТОСООН БА ҺУНГАЛТА

ҮНДЭР НЭРЭДЭЭ ХҮРЭМӨӨР

ЛЕНИНСКЭ комсомолой нэрэмжэтэ... Хэдэн олон жэлнүүдэй туршада таһалгаряагүй туйлагдаһан өөрсэ ехэ амжалтын түлөө олгогдоһон нэрэ соло! Гэхэ зуура Улаан-Удын нарин сэмбын комбинадай Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ гэжэ алдар солодо хүртэнэннөөнь хойшо хоёр жэл үнгэрхэнь. Тезд энэ үндэр нэрэдээ хэр хүрэжэ байна гээшэб?

—Дүрбэн жэл найман һара хүдэлөөд байхадаа, комбинат түсэбһөө гадуур 15 миллион гаран түхэригэй продукци худалдаа. Даабариһаа үлүү 453 тонно ноохон угаагдаа, 88 мянган утаашаа метр сэмбэ нэхэгдээ, 118 тонно утаһан ээрэгдээ. Бүхэсоюзна, бүхэроссин социалис мүрысөөндэ квартал бүхэндэ илажа, 17 кварталай туршада таһалгаряагүй Министерствын ба профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг алдангүй барижа байгаабди, — гэжэ комбинадай парткомой секретарь В. А. Агалова тоосооте элидхэлэйнгээ эхиндэ коммунистнуудтаа мэдээсээ.

Энэ амжалта хадаа коллективэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаһанай, гүрэнэй түсэб болон абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтын хойноһоо комбинадай парткомой, цехүүдэй партийна организацинуудай зүгһөө саг үргэлжын хиналта табижа байһанай аша туһаар туйлагдаа. Иигэжэ КПСС-эй обкомой бюрогой һайшааһан предприятиин социально-экономическа хүгжэлтын 1976—1980 онуудай түсэб амжалтатайгаар бэлүүлхэ хэрэг хангагдаа.

Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй үнгэрһэн хугасаада предприятиин үйлэдбэриин хэмжээн болон хүсые үргэдхэхэ, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодохо, хуушануудаа шэнэдхэн хубилгаха, хүндэ хүшэр ажал оньһоожоруулха, бүтээсэ ехэтэй технологическа лининүүдые бариха гэхэшэлэн ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэгдээ. Гадна комбинадай ажалшадай аша туһада зорюулан социально-соёлой, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын томо барилганууд ашаглалгада оруулагдаһан, хүдэлмэришэдэй ажаллахада тааруу зохид арга боломжо тогтоохо гэжэ ехэ оролдолго гаргагдаһан ушарые элидхэлшэ олон жэшээнүүдээр баримталаа.

Арбадахи табан жэлэй туршада алибаа капитальна барилгада, комбинадые үргэдхэхэ, шэнэдхэн хубилгаха, үйлэдбэриин шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ аяар 14 миллион шахуу түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа бшуу. Ганса энээхэн нэгэ жэшээ олон лэ асуудалнуудта харюусана гэжэ һанагдана.

Имагтал эмхидхэлэй-техническэ шухала шухала хэмжээ ябуулгануудые бодотоор бэелүүлһэнэй, коллективэй гэшүүдэй ажаһуудал, салин хүлһэн болон бусад хэрэглэмжэнүүд тушаа ехэ анхарал хандуулдаг байһые элирхэйлэн, партгрупорг һонирхолтой жэшээнүүдые дурдаа. Энэ халаанда шанарай талаар, үйлэдбэриин культура сахиха талаар, мүн хүдэлмэриин сагые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ талаар ниитын комиссинууд хүдэлжэ байдаг. Тэдэнние коммунистнууд хүтэлбэрилдэг. Тэдэнэр ходо шалгалта хэнэ, рейд үнгэргэнэ. Тэрэнэйнгээ дүнгөөр «Сахилгаан» гү, али «Халаахай» гэжэ нэрэтэй хүүдаһануудые гаргана. Юрэдөө, эндэ партийна бүлэгэй байгуулагдаһанһаа хойшо коммунистнуудай, мүн халаанай ниитыншье, үйлэдбэриншье ажабайдалда ехэ хубилалтын болоһые нүхэр Седуновагай хөөрөөнһөө элэр харагдаба.

Партийна организацинуудай, бүлэгүүдэй дайшалхы шадабариин улам дээшэлжэ, коммунистнуудай эдэбхи эрмэлзэлэй бүри бадаржа байһые гэршэлһэн жэшээнүүд элидхэл соо, коммунистнуудай үгэ соо дурдагдаа. Коммунистнууд нооһо илгагшад В. Д. Дмитриева, Б. Аюшиева, Н. В. Седунова, утаһа ээрэгшэ В. И. Гаврилова, мастерай туһалагша М. Г. Фетисов болон бусад «Табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэе», «Эрхим шанарай табан жэлдэ —бата найдабарита ажал!», «Табан жэлэй даабари — В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ойдо» гэхэшэлэн уряатай үүсхэлнүүдые дэлгэрүүлһэн солотой.

Эдэ үүсхэлнүүд үргэнөөр дэмжэгдэжэ, олониитын хүдэлөөн болон коллектив дотор дэлгэрээ. Жэшээнь, нооһо илгагшадай бригадир Н. П. Иванова 1979 ондо «Табан жэлэй даабари — В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ойдо» гэһэн уряатай үүсхэл гаргаа һэн. Тэрэниие халуунаар дэмжэһэн 550 хүдэлмэришэд тэрэл түүхэтэ ойе һайндэрлэхэ үедэ табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабери дүүргэһэн байна бшуу. 310 хүдэлмэришэдэй, 18 бригадын ба нэгэ цехэй коллективүүдэй, мүн комбинадай Ленинскэ хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан үшар энэ үүсхэлэй олониитын ямар абьяас бадаргаһые тобойсо харуулна. Мүнөө үедэ комбинадай 650 хүн табан жэлэй, 10 хүн зургаан жэлэй даабари дүүргээд байна.

«Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал!» гэһэн уряа доро ажаллахыень коммунист бригадир В. Д. Дмитриева нүхэдтөө хандаа бэлэй. Энэшье үүсхэл мүн лэ үргэнөөр дэмжэгдэв. Мүнөө предприятиин 220 хүдэлмэрилэгшэд имагтал нэгэдэхи сортын продукци тушаана. Энэ тэмсэлэй ашаг үрын ехэ байһые хоёр жэшээгээр элидхэлшэ баримталаа гэбэл, гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдаһан продукциин хэмжээн, хэрбээ табан жэлэй эхиндэ 10 процент байһан һаа, харин мүнөө 49,8 процентдэ хүрэнхэй. Голодоһондо ороһон нооһон тиихэдэ 15 процент болодог байбал, мүнөө 8,7 процент болотороо хороо.

Арбадахи табан жэлэй үнгэрһэн хугасаада, тоосооте үедэ ажалша коллективүүдэй туйлаһан ажалай амжалтанууд тухай нэхэлгын үйлэдбэриин начальник П. М. Хлестунов, нооһо угаагшадай бригадир, ВЛКСМ-эй XVII съездын делегат, залуу коммунист Н. А. Протопопова, ажалай ветеран, республикын габьяата уралан нарижуулагша, ахамад механигай таһагай туршалгашадай бүлэгэй бригадир И. К. Иванов, сэмбэ нэхэгшэ О. А. Горюнова гэгшэд тогтоһон байна.

Тиихэтээ хамта элидхэлшэ, үгэ хэлэгшэд предприятиин захиргаанай, тэрэнэй гүйсэдхэхы албанай, парткомой болон цеховой парторганизацинуудай ажал ябуулгада дутагдалнуудай, шидхэгдээгүй асуудалнуудай үшөө олон бии байһые элирхэйлээ, шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэв. Комбинадай үйлэдбэриин ашаг үрые, продукциин шанар бүри дээшэнь үргэхэ арга боломжо ехэ гэжэ тэмдэглэгдээ.

Тиигэн гэхэдэ, шидхэгдээгүй асуудалнууд ушарна. Нэгдэхеэр, кадрнуудай ажалда оролго, гаралга олон. Жэл бүхэндэ ПТУ дүүргэһэн 230—250 залуушуул эндэ хүдэлхэеэ ерэдэг. Тезд тэдэнэй ажалай дүршэл шадабари мэдээжэ ааб даа. Һуралсал, ажаһуудал, амаралта, хүмүүжэл тушаань анхараагүй хада тэдэнэр ондоо тээшээ ябахаяа һанадаг. Ажалдаа дүршэтэрнь ехэ саг, һургаал хэрэгтэй.

Хоёрдохёор, үйлэдбэрилһэн продукциин шанар һанаһанда хүрэмөөр бэшэ. Тиимэл хадань мууса угаагдаһан нооһоной, голодоһотой сэмбын түлөө горитой гарзада орогдоно. Энэ жэлэй юһэн һарын туршада аяар миллион түхэригэй яла түлэхэ, алибаа бусад гарзада орохо ушар тохёолдоо.

Гурбадахяар, туһаламжахамһабариин албанай хүдэлмэри һуладана. Тэрээнһээ уламжалан орёо оньһон түхеэрэлгэнүүд түргэн заһабарида ороно, запас частьнуудай дутагдалһаа боложо, тэдэнэр удаан зогсоно. Энэ ушарта ахалагша механигай, мүн ахалагша энергетигэй таһагуудай хүдэлмэри шүүмжэлэдэ оробо.

Дүрбэдэхеэр, хүдэлмэриин саг гүйсэд дүүрэн, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэнэгүй. Элдэб олон шалтагаанаар үдэр бүхэндэ олон хүн ажалдаа гарадаггүй байха юм. Энэ хадаа ажалай, ниитын журамай үшөө һула, хүнүүдэй энхэ элүүрые сахилгын хэрэгэй дутагдалтай байһые гэршэлнэ. Дүүргэлтын журам мүн лэ һуладана.

Эдээн тушаа элидхэл соо тодорхой тобшолол хэгдээ. Арадай хиналтын гол бүлэгэй түрүүлэгшэ, кадрнуудай таһагай инженер Т. А. Челондаева, заһабарилга-барилгын цехэй шэрдэгшэ Л. П. Труднева, утаһа ээрэлгын үйлэдбэриин ахалагша мастер Г. В. Шумилов, комбинадай директор К. П. Альцман гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд соо эдэ дутагдалнууд шэнжэлэгдээ гээшэ.

Предприятиин парткомой, парторганизацинуудай тоосооте үедэ ябуулһан эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри, социалис мүрысөөнэй эмхидхэл элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр шэнжэлэгдэһэн, ажал ябуулгада ушарһан дутагдалнууд элирхэйлэгдэһэн байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Партийна организацияа үргүүлхын, бэхижүүлхын, коммунистнуудай журам бүри һайжаруулхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Предприятиин коллективүүдтэ байгуулагдаһан ниитын эмхинүүдые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ нилээд дүй дүршэлтэй болоһониинь суглаанай хүдэлмэриин ябасаһаа тобойн элирээ.

Гэбэшье комбинадай коммунистнууд туйлаһан һайн ажал ябуулгаараа һанал сэдьхэлээ һамааруулнагүй. Олонхи парторганизацинуудай үргалта тухай, залуу халаан тухай анхаралаа нилээд табижа байхадань, зариманиннь парти доторой шухала хүдэлмэридэ һожоргүйгөөр хандана. Жэшээнь, заһабарилга-барилгын цехэй партийна организацигурбан жэлэй туршада нэгэшье хүниие партида абаагүй байха юм. Энэ цехтэ ажалладаг хүнүүдэй 5,2 процентнь коммунистнууд. Тэдэнэй дунда зэргын һаһан 42 хүрэнхэй. Гэбэшье цехэй хүдэлмэрилэгшэдэй хахадһаа үлүүнь гуша наһа гүйсөөгүй зон.

Партиин зэргые олошоруулха, бэхижүүлхэ үндэнэ һуури эндэ ехэ. Комбинадта 1500 гаран залуушуул хүдэлнэ. Тэдэнэй мянга шахуунь БЛКСМ-эй гэшүүд. Залуу үетэнэй партиин зэргэдэ үсөөн хадань лэ комсомолой хүдэлмэридэ залуу коммунистнууд үсөөнөөр дэбжүүлэгдэнэ гэһэн тобшолол тон зүб байна. Предприятида комсомол-залуушуулай 36 коллектив эмхидхэгдэнхэй. Тезд тэдэнэй юһыень лэ коммунистнууд толгойлно. Юрэдөө, комсомолой хүдэлмэридэ партийна нүлөөе үргэдхэхэ шухала байна бшуу. ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Л. Н. Глушковагай энэ асуудалаар партийна органуудта хандаһан ушар анхаралда абтаха бээз.

Нооһо илгагша, цехэй месткомой түрүүлэгшэ Л. М. Балжир профсоюзай организациин хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Цехэй партбюрогой ниитын эмхинүүдэй ажал ябуулгада саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байһые олон жэшээ дээрэһээ харуулба. Гэбэшье энэ хүдэлмэри һалбари, цех, участок бүхэндэ адли тэгшэ байдалтай бэшэ гэжэ тэмдэглэгдээ.

Тобшолон хэлэхэдэ, республикын түрүү томо предприятинуудай нэгэн болохо нарин сэмбын комбинадай партийна организациин тоосооте һунгалтын суглаан эмхитэйгээр, ажал хэрэгээ гүнзэгыгөөр шэнжэлэн, ехэ эрилтын оршон байдалда боложо үнгэрөө гээшэ.

Суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Антакшинова хабаадажа, үгэ хэлэһэн байна. Партком шэнээр һунгагдаа, саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдоһон байна.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, совет хүнүүд ажалай ехэ амжалтануудые туйлана. ТАСС-ай корреспондентнүүд эдээн тухай мэдээсэнэ:

АЛДАРТА АЖАЛ ХЭРЭГТҮҮД

«Сибирь, түсэбһөө гадуур Выксын хоолой соргенуудые хүлеэн абыш!»—гэһэн уряатайгаар металлургнуудай табан жэлэй түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаһан продукци ашаһан эшелон Горьковско областьһоо Тюмениин олзоборилогшодто эльгээгдэбэ. Выксын хоолой сорго электрын эльшэ хүсөөр гагнагшад табан жэлэйнгээ даабариие һалбари дотороо түрүүлэн дүүргээ.

Автомат станууудай хүсые болзорһоонь урид ашаглажа эхилһэнэй ашаар амжалта туйлагдаа. **Выксунска металлургическа заводой коллективэ** КПСС-эй XXVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөндэ үндэр үрэ дун туйлахые хараална. Табан жэлэй даабариһаа гадуур 400 мянган тонно хоолой сорго электроэнергиэ хэмнэгдэ. Ромашихинай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада хоолой сорго гагнагшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус бригада түсэбһөө гадуур 1500 гаран тонно продукци үйлэдбэрилөө.

Клайпедын «Балтия» гэжэ судна бүтээлгын заводой корабелнууд «Ленск» гэжэ траулерые Мурманскын заһаашадта болзорһоо урид дамжуулба. Тус коллектив КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудайнгаа гол зүйлнүүдэй нэгые энээгээр дүүргээ.

Бригадна подрядые үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар амжалта туйлагдаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Бүхы хүдэлмэри нэгэ жэгдээр ябуулагдажа, үйлэдбэриин ажал һааталгүйгөөр бэелүүлэгдэһэн байгаа. «Ленск» хадаа загаһа бэдэрэлгын траулер болоно.

Пермиин Я. М. Свердловэй нэрэмжэтэ «Моторостроитель» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй В. Зиновьевой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсажа, улам эршэмтэйгээр хүдэлнэ. Коллектив графигаа хоёр һараар уридлажа, үялгануудаа шэнээр хаража үзэн, жэлэйнгээ даабариие ноябриин 7 болотор дүүргэхые шиидээ. Бригадада ажалай түрүү арга онолой һургуули хүдэлдэг юм. Энэ һургуулида үйлэдбэриин түрүүшүүл суггаа хүдэлдэг нүхэдөө программна жолоодолготой хоёр станок дээрэ нэгэн доро хүдэлгэжэ һургадаг байна. Залуу түрүүшүүл зохёон байгуулхы бэдэрэлгын комплексно түсэб зохёожо. уралан нарижуулгын хэдэн дурадхал оруулаа. Энэнь 17 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэбэ.

В. Зиновьев болон тэрэнэй нүхэд съездын урда тээ предприяти дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Заводой комсомол-залуушуулай бүхы коллективүүд түрүү бригадын үүсхэлые дэмжэбэ.

Киевскэ областиин худөө нютагуудта «поли-завод» гэһэн конвейер дүүрэн хүсөөрөө хүдэлнэ. Амтан корнеплодуудые ашаһан автомобильнууд колхозуудһаа заводууд тээшэ таһалгаряагүй дабшана.

Кагарлыкска районой «Перемога» колхозой В. Письменнын хүтэлбэрилдэг КС 6 түхэлэй хуряалгын комплексын экипаж свеклын талмай дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ түйлаба. Туһалагша В. Наконечныгээ хамта тэрэ сүүдхын түршада 22 гектар шахуу талмай дээрэһээ ургаса хуряажа, нормоёо дурбэ дахин үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Энэ жэлдэ областиин нэгэшье механизатор нимэ үндэр дүн туйлаагүй юм.

Область доторхи талмайн гурбанай нэгэ хубиһаа свеклo хуряагдажа, 1 миллион шахуу тонно түмһэн заводуудта эльгээгдэбэ. Механизаторнууд, жолоошод, саахар шанагшад КПСС-эй болохоёо байгаа XXVI съездын хүндэлэлдэ үлэр бүри габшагайгаар ажалажа, үндэр үрэ дунгүудые туйлана. Талмайн гектар бүриһөө 40 центнер саахар абаха гэһэн үялгаа дүүргэхые эдэнэр эрид шидэнхэй.

Каршинска районой Чули Бегимкуловай нэрэмжэтэ совхозой механизаторнууд Джураевтан тус тустаа 300 тонно хлопок хурлаха гэһэн социалис уялгануудаа дүүргээд, хүршэнэртөө туһалхые шидэбэ. Партийна комитедэй даалгабари дүүргэжэ, Мардан ба Парман хубүүдтээ хамта Хусан-ака хэнгалтагүй ажалай бүтээсэтэй хуряалга-зоолгын отрядта дүй дүршэлөө хубаалдахые шидэһэн байгаа.

Ургаса машинаар хуряадаг шадабаританай туһаламжа шухала хэрэгтэй байба. Нормын ёһоор, 4 тоннын орондо халаан соогоо яагаад 14—16 тонно «сагаан алта» хуряажа болохоб гэжэ коммунистнууд Джураевтан механизаторнуудта ойлгуулһан байна. Түрүүшүүлэй хэрэглэдэг худөлмэриин арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар жолоошод-механигууд хлопок-сырец хуряалгаяа улам эршэдхээ.

Колхоз, совхозуудай парткомууд ургаса хуряалгын худөлмэриие нарин нягта хиналтадаа абаба. Эдэнэр коммунистнуудые эгээл хүндэ хүшэр участогуудта эльгээнэ.

(ТАСС).

МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛНЭ

Ажалай Алдар Солын III шатын орденто Петр Павлович Григорьевой хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригада байгша оной эхинһээ хойшо эршэтэйгээр ажаллажа, барилга-хабсаралгын 1-дэхи управлениин коллектив дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда дабшана. Бригадын гэшүүд худөлмэриин үдэртэ тус тустаа 1,3 кубометр хирпиисэ ябталан табиха түсэбөө 130 процент дүүргэнэ.

Мүнөө тус бригадын коллектив СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай худөлмэрилэгшэдэй ажаһууха 120 байратай гэр барижа байна. Худөлмэриеэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар бүтээнэ. Эндэ шулуушад Анатолий Брянский, Евгей Сазонов болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, суг худөлдэг нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулна.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ ороходоо, тус бригадынхид ерэхэ жэлэй хоёр һарын түсэб февралиин 23-да бэелүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табиба.

А. ФЕДОРОВА,
барилга-хабсаралгын 1-дэхи управлениин экономист.

Манай фотокорреспондент С. Балдуевэй буулгаһан зураг дээрэ барилга - хабсаралгын 834-дэхи поездын шэрдэгшэдэй бригадын бригадир В. А. Сороковиковае харанат. Вера Алексеевнагай хүтэлбэрилдэг бригада коммунис ажалай коллектив гэһэн хүндэтэ нэрэ эзэргдэ хүртэнхэй юм. Бригададань худөлдэг арбан хоёр гэшүүд эбтэй ветэйгээр, нэгэ булэ пэнгеэр ажалладаг. Бригада коллектив дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлжэ гараһан магтаалтай. Юуб гэхэдэ, бригадын гэшүүн бүхэн үдэр бүриингөө даабариие 120—130 процентээр дүүргэдэг юм.

Мүнөө КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон энэ бригадынхид түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабариие дүүргэхын түлөө оролдон ажаллана.

Вера Алексеевна өөрөө эрхим мэргэжэлтэ, ажалай ветеран гэжэ суурхадаг.

Үнэн зүрхэнһөө

Үсэгэлдэр гараһан тус даа һанаагаа зобожо, Екатерина Семеновна һүнинд мууса унтаба. Эгээл һүнд тэндэ бодоод. малай байр руу гүйжэ ябаяа зоо гүйшөөжэ, бэсэ барина. Һүн шын жэлнүүдтэ нэгэшье гал гарзалуулжа үзөөгүй.

«Эгээл мүнөө тэрэ тус яагша ааб? Тулюуршаг мэн гараа. Бүхы шадал гоо оролдоо һэм. Үгөөгүй болгоһой даа»—гэхэ бодолнууд Катида амар үзүүлнэгүй, нойрыншье рэпэгүй. Эрьелдэжэ хэбтэбэ.

«Хүнэй хүлеэжэ ядаж үгөөгүүр болохонь удаан гээшэб, һүни утал нэ даа», —гэжэ гэртэхиг гээ һанаа амарханаар ухадань атаархажа хэбтэ өөрөөшье зөөлэн бүхэдэ дэшэһэн байба. Орой бо шобо гэжэ һанаад, тэрэ харайжа бодон, түргэ хубсалжа. сайгаа табиж хёод, малай байра тэ яараба.

Энэмнай Яруунын айм гай Нарһатын совхозой галшан Екатерина Семен на Шелапугина гээшэ.

—Энэ ажалда ороһоор рэ арбаад жэл болоо. Һүн шын дурбэн жэл соо тэ гарзалуулха гээшые оло мэдэнэгүй. Тугалнуудайн шэгнүүрые дунда зэргэ сүүдхэдээ 800 граммаар мэ энэ, —гэжэ энэ совхоз 1-дэхи отделениин зоотехн Чингис Чойбсонов тэрэн магтана.

...Екатерина Семеновна хашаагай үүдэ татамсаа танил шороб үнэр хамарн сорьёбошье, удангүй ойл дохоёо болишоно.

Елэлээһэн мэлмэн хара нюдэтэй мүнөөхи тугал туяагүйхэнөөр хүл дэ зогсожо ядан, тархяа з талэуулна, тахигад гэжэ дэрнэ.

Аминды банһандань б лаһан Екатерина Семено ү х н ө ү ү е эрхэлүүлһэн «Юундэ ёодоно гээшэб Хөөрхымни, оёдэлөө х болоош. Мүнөө шархяа таараяа болёёбди,»—гэжэ хэнэһөөр, хорёо соонь ор

Бэшэ тугалнуудынь б хорёонууд соо, ехэ, багаа булта илгаатай.

Нүхэр Е. С. Шелапу ажалаа нигэжэ үдэрһөө үй бүхэндэ эхилээд лэ, хар хы болотор эндэнэ гара гүй шахуу. Нарай тугал дые абаад 20—25 хонуу най һүүлээр ондоо хүндэ шаадаг.

— Екатерина Семено Шелапугина тугалшанаар дэлжэ эхилһээр муу гүй. Ажалайнгаа хойно тухашаржа ябадаг хүн. Т нэй гараар олон лэ зуу тугал гараһан байха, —г Нарһатын совхозой 1-д отделениин эрхилэгшэ Г божап Базарович Ба нэмэбэ.

Арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь у дүүргэһэн энэ тугалша арадай депутадуудай р но Советэй депутадаар д һунгаһан байхагүй.

Нарһатын совхозой дэхи отделениин түбэй т тын һаалишад: «Шела нагай нарай тугал даажа hанһаа хойшо тугал шаа абадаг болоообди, эн одоол үнэн зүрхэнһөөл ододог хүн даа, тугалнуу раа хоноошье һаа дур chотой»,—гэжэ тэрэниие шөөн магтана.

Мүнөө арадай депут дай Яруунын районо ведэй депутат Екатерина менова Шелапугина КП эй XXVI съездын хүндэ дэ дээшэлүүлэгдэһэн со лис уялга абаад, эршэ т дэр ажаллана.

Г. БАДМАЕВА.

МОСКВА. «Пластик» жэ үйлэдбэриин нэгэд партийна организаци систско-ленинскэ һуралс жэлые КПСС-эй XXVI с дэ бэлдэхэлэй үеда гэргэхэ байна. 230 пр гандист, агитатор болон литинформатор эндэ х нэ. 1000 хүн энэ жэлда литическэ мэргэжэлэ шэлүүлхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пол ческэ гэгээрэлэй кабинет тор.

ТАСС-ай фотохроник

БӨШЭГҮҮДЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

БҮГЭДЫН ХАБААДАЛГАТАЙГААР...

Һүүлэй хэдэн жэлдэ удаа дараалан манай эндэхи олонхи нютагуудта ган гасуур боложо, мал ажалда бага бэшэ бэрхэшээл тохёолдуулаа. Байгша ондошье баһал олохон районуудта хаһа сагтаа хура бороо ороогүй байжа, таряалан, сабшалангай ургаса хохидолдо ороо.

Нимэ байдалай ушараад байхада, республикын диилэнхи колхоз, совхозууд адууһа малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын тула бүхы арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлөө гээшэ. Энэ харюусалгатай шухала хүдэлмэриин үедэ өөрынгөө хара ами хараад хабаадахагүй, хажуу талада үлэхэ хүн байгаагүй. Гансашье колхоз, совхозуудай ажалшад эндэ хүсэ хүлһэеэ гамнангүй хүдэлөө бэшэ, мүн хүдэлмэришэдэй тосхон һууринуудай, хото городуудай хүн зон, тэрэшэлэн үбгэд, хугшэд, үхибүүдшье үбһэ тэжээл бэлэдэлгэдэ, ургаса хуряалгада хаба шадалаараа хабаадалсаа.

Ажахынуудай таряалан, сабшалан дээрэ дэлгэрһэн эршэтэй шанга хүдэлмэри тухай, эрхим үрэ дун туйлажа байһан түрүү бригада, звено, ажалша бэрхэ хүнүүд тухай хөөрэһэн репортаж, зураглал, статья болон тобшо мэдээсэлнүүд манай газетын хуудаһанда «Тэжээл бэлэдхэлгэ— бүгэдын хэрэг» гэһэн ниитэ гаршаг доро удэрһөө удэртэ толилогдожо байгаа.

Мүнөө колхоз, совхозуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса хуряалгын гол түлэб дүүрээд байһантайнь дашарамдуулан, энэ халуун худөлмэриин үедэ өөһэдынгөө ажаглалтануудые, хараһан, үзэһэнөө бэшэжэ эльгээһэн худөө бэшэгшэд, үншагшадта манай редакци гүнзэгы баясхалан хүргэнэ.

Толилогдоогүй үлэһэн зарим бэшэгүүдые шэнжэлжэ үзэхэдэ, олонхи авторнууд эдэ шухала худөлмэриинүүдэй нютаг нютагуудта ямараар үнгэргэгдэһэн, ямар ажахы, бригада, звеногой, хэн механизатор гү, али юрын худөлмэришэнэй онсо шалгараһан тухай тодо тоо, баримтануудаар харуулна.

Манай үнинэй худөө бэшэгшэ **М. О. Очиров** Бэшүүрэй районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хайшан гээд һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалангай ургаса эрид дээшэлүүлһэн, имагтал өөһэдынгөө газар дээрэһээ үбһэ ехээр абажа, малаа һайнаар ондо оруулдаг, мяха, һү, нооһо элбэгээр үйлэдбэрилдэг болоһон тухайнь дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ. Тэрэшэлэн тэндэхи Охин-Булагай, Бэшүүрэй совхозуудта үнгэрэгшэ хабартаа газар үһалха худөлмэриин яажа эмхидхэгдэһэн, тэрээнһээнь ямар аша урын гараһан тухай тэрэ хөөрэнэ.

Хориин районой Хасууртын совхозой суута луговодууд М. И. Шевченко, А. С. Иванов гэгшэдэй анхан түрүүн хайшан гээд сабшалангаа һайжаруулжа эхилһэн, ямар аргаар жэлһээ жэлдэ үндэр баян ургаса абадаг болоһон тухайнь **Ю. Мануев** зохидоор зураглан харуулаа. «Нёдондо, энэ жэлдэ ехэ гандуу байгаашье һаань, Хасууртын луговодууд сабшалангай гектар бүриһөө 40 гаран центнер үбһэ хуряагаа» —гэжэ автор бэшээ.

«Республика дотороо үүсхэл гаргаһан Ильинскын сельсоведэйхидэй жэшээгээр худөлжэ, районой организациэмхи зургаануудай худөлмэришэдэй, хүн зоной хүсөөр үнгэрэгшэ зундаа 19 мянган центнер үбһэ, 1000 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээ» —гэжэ худөө бэшэгшэ **П. Халтанов** Прибайкалиин районһоо мэдээсэбэ. Мүн энэ автор «Прибайкалец» колхозой түрүү огородшон Л. М. Коровина, дүршэлтэй луговод П. П. Арефьев гэгшэдэй ажалай амжалтанууд тухай бэшээ.

«Нэгэн—бултанай, булта—нэгэнэй түлөө» гэһэн эрмэлзэлтэйгээр худөлжэ, энэ жэлэй хүшэр бэрхэтэй уларилтай эрхэ байдалда ехэ үбһэ абажа шадаһан Н. С. Черниговскиин даадаг звеногойхид (Кировэй нэрэмжэтэ совхоз) тухай журналист **В. Сажин** Сэлэнгын районһоо бэшэжэ эльгээгээ.

Манай эдэбхитэй, үнинэй худөө бэшэгшэ **А. Сурмач** Хяагтын районой, мүн журналист **Ю. Базаржапов** Хорин районой ажахынуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, тарианай, кукурузын ургаса хуряалгын хэр ябажа байһан тухай тобшоор мэдээсэһэн байна. Тиихэдээ Хорин совхоздо Г. Б. Дашабалдановай звенодо үбһэшэдэй худөлмэриин һайнаар, бүтээсэтэйгээр ябажа байхада, харин Ц-Д. Гуруев, Ц. Батуев гэгшэдэй звенонуудта ажалай эмхидхэлэй муу байһан тухай нүхэр Базаржапов шүүмжэлээ һэн.

Худөө бэшэгшэд **Ц-Х. Гомбодоржиева**, (Хори), **В. Бирбаев** (Түнхэн), **А. Халтуев** (Кабанск) гэгшэд тэндэхи ажахынуудай таряа хуряалгын машина техникэ заһабарилхаһаа эхилээд, мүнөө механизаторнуудайнь хэр һайнаар худөлжэ байһан тухай тобшо мэдээсэлнүүдые эльгээгээ. Жэшээнь, Түнхэнэй районой «Восточные Саяны» колхозой суута механизатор. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат В. Д. Машкиновай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай трактор-на бригадынхидай амжалта тухай нүхэр Бирбаев бэшээ.

Хяагтын районой «Пограничный» совхозой хартаабхашан Н. А. Черепановай даадаг звеногойхид шэнэ онол арга хэрэглэдэг, хартаабхала далантуулан гүбылгэһэн газарта таридаг болоһон тухай, байгаалиин, сагай уларилай орёо бэрхэтэй эрхэ байдалые яажа дабан гарадаг тухайнь журналист **Я. Николаев** зураглан харуулна. Мүн «хоёрдохи хилээмэн» гэдэг хартаабхые ехээр таридаг болоод, тэрэнние хайшан гээ һаа, элбэгээр ургуулхаб, ямар технологи хэрэглэхэб гэжэ энэ районой ажахынуудай хартаабхашадай хэр зэргэ һаналаа табижа байһан тухай **А. Молонов** нигэжэ бэшэнэ: «Ехэнхидээ хуурай, элһэлиг хүрьһэтэй газартай эндэхи нютагуудта хартаабхын үндэр баян ургаса абадаг мэргэжэлтэд олон. Жэшээнь, «Родина» колхозой хартаабхашан А. Ф. Яковлевагай звено нёдондо гектар бүриһөө 255 центнер ургаса абаа һэн. «Заря» колхозой Е. И. Жарниковай, Худэриин совхозой Б. Т. Цыдыповэй звенонууд гектар бүриһөө 200 центнер хартаабха хуряагаа.

Тиимэһээ район дотор хартаабхын тогтууритай һайн үндэр баян ургаса абадаг болохо, энээнһээ ашаг олзо ехээр оруулха арга боломжо бии».

Манай үншагшад, худөө бэшэгшэд саашадаашье ажахынуудта шухала кампанийн үедэ, үдэр бүхэндэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүд, ажал худөлмэриин ябаса, түрүү хүнүүд тухай ходо бэшэжэ байха бээз гэжэ найдагдана.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР П. БАЛДАНДОРЖИЙНИЙЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕТЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Партийна, совет болон ажахын органуудта удаан саг соо эдэбхитэй һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, арадай депутадуудай

ТЕАТР

АЙЛШАДАЙ ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Республикымнай нинслэлэй ород драмын театрай коллектив Приморийн хизаарта гастролёо амжалтатайгаар дүүрэлэбэ гэһэн мэдээсэл аботаба. Мүн эдэл үдэрнүүдтэ Номгон океанай эрьеын тэрэ хизаарай эдир харагшадай театран бэлигтэй коллектив манай республикада гастролёо тэдэсхэбэ. Һүүлшынгээ үдэрнүүдтэ театрай коллектив шэнэ зүжэгөө манай республикын нинслэлэйхидтэ харуулһан байна.

Францийн элитэ драматург Эдмон Ростанай «Романтигууд» гэһэн зүжэгые Приморийн эдир харагшадай театр хахалгынгаа урда табиба.

Эдир наһан, түрүүшын дуран тугай энэ уянгата шүлэглэмэл зүжэгөө Ростан өөрөө эдир залуу ябахадаа бэшэһэн юм. Тиймэһээ «Романтигууд» холбор залуугай охитой шэдитэ антохон шэнги эзэдлнэ.

Суута поэдэй шүлэгэйнь найхан тухай дурдан хэлэхэ гүш! Тэрэнииень дамжуулха арга боломжо театртал бии ха юм. Эдир харагшадай театр энэ зүжэгые хэр һонирхолтойгоор тавибаб!

Зал соо һуурһан харагшадай зүгөө бодомжолоод үзэе. Эдигэмээр гээшэ гү? Зүжэгэй гол геройнууд болохо Сильветта Персине хоёрой үнэн гэ, гэһэн һайхан дуранда ниидэрхабашье, уйдхар гашуудалта үеүүдтэнь эдир хоёрые үнэн зүрхэнһөө хайрлахаарные. Сильветта ульгэр домогой найламшаг баатарые хүлеэдэг бисагахан. Артистка Т. Бауко- ин энэ образые ялала шадамраар зураглана гэжэ тэмдэглэхе. Тиихэдэ артист А. Сыркин адир наһанай эрмэлзэл хүсэлэй дали дээрэ дэгдэн ябаһан ордбан табатай хүбүүхэнэй роле мүн лэ үнэншэмөөр гүйцэтгэнэ. Гэбэшье, Ростанай «романтигууд» рифмэнь хүндэхэн ыдатай» байжа болодог... Юунгаа гуурмаг романтика бэдэрхэ, туби дэлхэйе хэсэн зайха яа хүсэнэбибди, одсол хөөбэлэгшэ үүлэнһээ тээ доохонуур тамарнабибди» гэһэн үгэнүүдыень һанаад үзэел. Гүн удхатай, мүнөө үеын удхатай бэшэ гү? Үнэн дээрээ бодожо үзэбэл, үдэр бүхэнэймнай ажалһаа, уулзажа байдаг нүхэрһөөмнай һайхан юун биибдаа! Өөһэдтэмнай бии юумые өөрһөөл холуур бэдэржэ сагаа баранхаар, наһанайнгаа эрмэлзэл, зоригтой ябаха, тэрэ зориһондоо заал һаа хүрэхэ хүсэл түгэс байхада, хамаг юумэн һонирхолтой шэнгеэр үзэгдэдэг — энэл ха юм даа ёһотой романтика!

Ростанай «хүүгэдэй онтохон» иимэрхүү бодолнуудые түрүүлнэ. Тэд манай «табанай» (эндэ зүжэгтэмнай хабаадаһан бусад артистнар Н. Макушенко, М. Рябов, В. Байгулов гэгшэдые дурдая) арайл зориһондоо хүрөөгүй гэбэлнай, шэрүүн сэгнэлтэ болохогүй. Ростанай образуудые эдэ артистнар үшөөл түнэзгыгөөр харуулжа шаданагүй, тиимэнээ сценэ дээрэһээ хоёр гэнэн үхибүүд, энеэдэтэй хоёр үбгэжөөл, хүүрмаг романтика худалдаашан—иимэ табан геройнууд байна гээшэ аа гү гэжэ һэжэглэхээр болошоно.

Артистнарта зүжэгэйнгөө гол зорилго болохо образуудые гүн сэдьхэлһээ ойлгохоһоо гадна, сценэ дээрэ хүдэлжэ, пластикын талаар, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ һанамаар. Сценын шэмэглэл, артистнэрай хубсаһан классическа зүжэгтэ яашье таарамаар бэшэ байна гэжэ театральна шүүмжэлэгшэд тэмдэглээ. Бэлигтэйшье, зохёохы бэдэрэлгэнүүдтээ мүхэдэггүй режиссер О. Белинский түрүүтэй энэ залуу коллективые хожомоо ёһотой «романтигуудай» образуудые бүтээхэгүй гэжэ яажа хэлэхэб.

Тиимэһээ зохёохы бэдэрэлгэнүүдээ үргэлжэлүүлэн хүдэлжэ байһан айлшадтаа амжалта хүсэе.

Б. ДЫМБРЫЛОВА,
Эрхүүгэй гүрэнэй университедэй студентка.

ГЕРМАНИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. Ороной эгээл һайхан хотонуудай нэгэн болохо Дрезденэй гол талмай дээрэ дэлхэйн үгытэй англин вождь Владимир Ильич Лениндэ зорюулагдаһан мрамор хүшөө бодхоогдонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүшөөгэй дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохроника.

Мүнөөдэр—НДРЙ-гэй национальна һайндэр—Революцнин үдэр

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМААР ДАБШАНА

Йеменэй Арадай Демократическа Республика национальна һайндэрөө —Революцнин үдэрые октябриин 14-ө тэмдэглэдэг юм. 1963 оной энэл үдэр Урда-Йеменэй арадай революцин эзэбсэгэ восстаняар хадата Радфанда эхилээ һэн. Революцнин иларанай ашаар ороной дотор хүн зонине дарлан дүрдэжэ байһан Англиин колонизаторнуудай харатаһууллануд зансуулагдан ороходаха аргатай болоһон байна. Эрхэ сүлөдэ гаргаһан ороной урда шэнэ харааһуулсбүүд нээгдэбэ.

Колонизаторнуудай дарлалта мүлжэлгэһөө ороной экономико-экономическа гээгдэлдэ ороо байна. Эгээл нимэнээ ордынь эзэд орон доторхи материальна баазые хүгжөөн дэлгэжүүлдэггүй, һааб даа даа. Харин республика хүгжэлтын капиталис замһаа ороноо гаргана, шэнэ байдал зохёохо гол зорилго урдаа таһаһан байна. Тиигэжэ экономикодо гүрэнэй сектор бүрэлдэгдэжэ, аграрна реформо бэелүүлэгдэһэн юм. Капиталис ороноудтай, нэн түрүүн Советскэ Союзтай харилсаа үрэ ехэтэй харилсаагаа хүгжөөлгэдэ шэнэ засаг ехэ анхаралаа хандуулба.

НДРИ-гэй арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табан жэлэй түсэб (1979—1983 онууд) индустриие хурдан түргөөр хүгжөөхые хараална. Табан жэлэй һүүл багта промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн хоёр дахин үргэдхэгдэхөөр хараалагдана. Экономикын шэнэ һалбаринууд байгуулагдаха, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд олошоруулагдаха байна. Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалга һайжаруулагдаха юм.

Промышленностиие хүгжөөлгэдэ, национальна нөөсэнүүдые бүрин хүсэдөөр ашаглалгада, түүхэй эдэй шэнэ хэбтэшэнүүдые нээлгэдэ гол анхарал хандуулагдана. Бүхы орон дотор теолого-бэдэрэлгын хүдэлмэри хэгдэнэ. Энээнэй ашаар цемент үйлэдбэрилгэ, барилгын шуулуу абалга һайжаруулагдаа.

Ороной хүн зоной диилэнхи хубиин хабаададаг хүдөө ажахыда ехэ хубилалтануд болоҗо байна. Аграрна реформые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хүдөө нютагта социально-экономическа харилсаае шэнэдхэн табнхын тула һайн үндэнэ һуури байгуулаа. НДРИ-гэй хүтэлбэри ниитын секторые бэхижүүлхэ шэглэлээ амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Хүдөө ажахын кооперативуудта. гүрэнэй ажахынуудта гүрэн ехэ туһа хүргэнэ.

Урда-Йеменэй хото городуудай, һуурин тосхонуудай түхэл шарай танигдашагүй болотороо хубилагдажа байна. Хаа хаанагүй байрын тэрнүүд, предприятинууд, һургуулинууд баригдана, гол мүрэнүүд хаагдана, харгынууд гаргагдана, каналнууд малтагдана. Тиигэжэ хүн зоной һуудал байдал нилээд хубилжа байнхай.

Советскэ Союзтай тогтоогдоһон харилсаа холбоон НДРИ-дэ шухала удха шанартай юм. 1979 ондо Москвада баталагдаһан хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договор совет-йеменэй харилсаае хүгжөөлгын бата үндэнэ һуури болоно. Промышленность, хүдөө ажахы, эльэ хүсэ, загаһа барилга, байгаалиин нөөсэ баялигуудые шэнжэлгэ болон мэргэжэлтэдые бэлдэхэдэнь, СССР Демократическа Йемендэ туһална. Урда-Йеменэй гүрэнэн толгойлогшо А. Н. Мухаммедай хани ёһоной албанай хэрэгээр энэ жэлэй май һарада СССР-тэ ерэжэ хэнэн хөөрэлдөөниинь манай хоёр ороной хоорондохи харилсаанай бата бэхи, аша үрэ ехэтэй байһыень гэршэлбэ.

Демократическа Йеменэй эб найрамдалта гадаадын политика Суэцһэ зүүлжэ нютагуудтахи оршон байдалые һайжаруулха шухала нүхэсэл болоно. Сэрэгэй харата ябуулгануудые эмхидхэхын, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөс дарахын тула империалис хүсэнүүдэй ороной газар дайдые үргэнөөр хэрэглэдэг байһан үе саг үнгэрэнхэй. Империализмын харата ябуулгануудые зайсуулхын түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, Дутын Зүүн зүгтэхи байдалые үнэн зүбөөр гуримшуулан һайжаруулхын түлөө НДРИ шууд сэхээр тэмсэнэ.

А. СЕМИН.
(ТАСС).

ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭ ДАМЖУУЛХА ШЭНЭ ЛИНИ

ГАВАНА. Кубын Камагуэй ба Сьего-де-Авила гэжэ провинцинуудые холбоһон 270 километр утатай ехэ вольтно лини ашаглалгада үгтэбэ. Иигэжэ эдэ провинцинуудай үргэн ехэ районнууд ороной нэгэдхэгдэмэл энергосистемэһээ зайн гал абадаг болобо.

Мүнөө Куба жэл соогоо 9 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилнэ. Энэнь революциин урда тээхи үеынхидэ орходоо 6 миллиард киловатт-часаар ехэ болоно. Илангаяа һүүлэй 5 жэлэй туршада элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ эрид үргаа. Энэ хугасаа дотор Кубын Компартиин I съездыи шиидхэбэринүүдэй ёһоор, 20 шахуу шэнэ электростанци үйлэдлжэ эхилээ юм. Тиихэдэ Мариель хотодохи «Максимо Гомес», Сантьяго-де-Куба хотодохи «Антонио Масео» гэжэ теплоэлектростанцинуудта шэнэ энергоблогууд ашаглалгада үгтэнэн байна. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ совет мэргэжэлтэд хабаадаһан, техническэ туһаламжа үзүүлһэн байна гээд онсолон тэмдэглэлтэй.

«ГЭРНҮҮДЫЕ БҮТЭЭДЭГ ФАБРИКА»

БЕРЛИН. Дессау хотын нэгэ хажууда урган бодоһон томо панельна гэр байра барилгын комбинадые «Гэрнүүдые бүтээдэг фабрика» гэжэ нютаг зонинь дэмы нэрлээгүй ёһотой. Тэрэниие ашаглалгада үгэхөөр бэлэн болгоһон туһайгаа хүдэлмэришэдэй бригадануу һаяхана элидхэбэ.

Социалис экономическа хамжаанай программын ёһоор бариглаһан энэ айхабтар томо предприятиг хадаа СССР ГДР хоёрой хоорондо үйлэдбэрилсэ мэргэжүүлэн ба харилсаа холбоотойгоор эрхилэлгын толотомо нэгэ гэршэ мүн болоо. Тэрэ «Гипростроймаш» гэжэ бүхэсоюзна гүрэнэй институтай мэргэжэлтэдэй зохёоһон проектээр бүтээгдэжэ, совет оньһон техникээр эвбсэгжүүлэгдэнхэй.

Предприятиие ашаглалгада үгэлгын баяр ёһололой митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, СЕПГ-гэй Политбюрогой гэшүүн Е. Фельфе гэгшэ СССР-эй ба ГДР-эй мэргэжэлтэдтэ баяр баясхалан хүргэнэн, республикын байгуулагдаһаар 31 жэлэй ойн тэмдэглэгдэжэ байхада, энэ хэрэгэй бэелүүлэгдэһэниинь гүнзэгы политическэ удха шанартай болоно гээд онсолон тэмдэглэһэн байна.

ШЭНЭ ОНГОСО УҺАНДА ТАБИГДАБА

БУХАРЕСТ. Румыниин Брэила гэжэ хотодохи судна бүтээгшэд 7500 тонно ашаа нэгэ доро зөөхэ арга боломжотой «Хорезу» гэжэ онгосо бүтээжэ, уһанда табиба. Энэнь жэлэй эхиннээ хойшо Брэила хотын заводой коллективэй уһанда табиһан арбан хоёрдохи онгосо болоно. Уралан нарижуулагшадай ба ухаалан зохеогшодой оруулһан дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар түмэр болон бусад материалнуудай гаргаша эгсэ 10 процентээр хороогдоо, тиихэдэ нэгэ онгосо бүтээлгэдэ хараалагдаһан саг бүхэли һараар уридшалагдаа юм.

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БА БУУ ЗЭБСЭГ ХУРЯАН АБАЛГЫН ПРОГРАММА

Сэрэгэй аюул усадхаха талаар Советскэ Союзай шэнэ үүсхэл ООН-ой Генеральна Ассамблейн Нью-Йоркдо үнгэргэгдэжэ байһан XXXV сессиин гол анхаралда байна. Зубшэхэ зүйлдэ табигдаһан Советскэ Союзай «Эб найрамдалай ба буу зэбсэг хуряан абалгын түлөө, уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын түлөө» гэһэн меморандум тушаа ниитэ политическэ үргэн ехэ үгэ хэлэлгэ боложо, тэрээндэ зуураа дээшэ гүрэнэй түлөөлэгшэд хабаадаба.

Энэ документ дотор уласхоорондын байдалые һайжаруулгаар хэмжэнүүдэй бүхэли комплекс хараалагданхай. Бүхы түрэлэй буу зэбсэгүүдые — стратегическэ ба тактическашье шэнжэтэй ядерна, мүн юрыншье зэбсэгүүдые хороохо гү. али хорихо, тэрэшэлэн хоёр талаһаа сэрэгэй хүсэнүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые замхаахын тулада бэе бэедээ этигэлтэй байха хэмжээнүүд тус комплекс дотор оруулагдана. «Иимэ хараа бодол хадаа дэнхэйн мүнөө үеын бодото байдалые хараада абана. Энэ хараа бодол бүхы арадуудта ойлгосотой, тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлдэ харюусана. Тиимэһээ энэ хараа бодол саашадаашье дэмжэгдэхэ» гээд Л. И. Брежнев онсолон тэмдэглэһэн байха юм.

Совет меморандумаар табигдаһан бодото байдалай үргэн ехэ үндэһэ һууритай программые баталан абабал, хүн түрэлтэн ядерна дайнай аюулһаа зайсуулагдаха һэн гэжэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн трибуна дээрэһээ үгэ хэлэгшэдэй олонхидынь мэдүүлнэ. Мүнөө дэлхэй дээрэ ядерна 50.000 зэбсэг бүтээгдэнхэй. 1980 ондо сэрэгэй гаргаша үзэгдөөгүй ехэ хэмжээндэ хүрэжэ, 500 миллиардһаа дээшэ доллар болохонь. Хэды тиигэбэшье һаань, буу зэбсэг бүтээн гаргалга улам үргэдэжэл байна.

СССР-эй оруулһан дурадхалнууд буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хизаарлаха хэрэгэй асуудалнуудта тодорхой харюунуудые үгэхэ зуураа, гүрэнүүдэй аюулгүй байдалтай, байха хэмжээнүүдые хараална. XXXV сессиин түрүүлэгшэ Фон Вехмар гэгшын тэмдэглэһэнэй ёһоор, совет үүсхэл хадаа шахардуу шанга байдалые һуларуулгада зорюулагданхай.

Ядерна буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хизаарлаха туһаа хэлсээндэ хабаатай асуудалнуудые хаража үзэлгөөр хоёр гүрэнэй түлөөлэгшэдэй ерэхэ неделидэ Женевэдэ эхилхэ туһаа Советскэ Союз Холбоото Штадууд хоёрой хоорондо үгэеэ ойлголсолгын туйлагдаһан ушар ООН-до туйлай ехэ ханалгатайгаар үгтагдаһан байна. Энэ хэрэгэй шиидхэбэрилие гурба һарын туршада унжагайруулжа байһанайнгаа удаа США-гай СССР-тэй хэжэ байһан хэлсээгээ үргэлжэлүүлхэ болоһондо дэлхэйн олониитэ ехэ габьяатай. ФРГ-гэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө Л. И. Брежневэй хэһэн совет айхабтар шухала дурадхалда дэлхэйн олониитэ үргэн дэмжэлгэ үзүүлһэн гээшэ.

Ядерна дайнай заатагүй болохо шалтагаан үгы гэһэн Советскэ Союзай мэдүүлгэ Генеральна Ассамблей дээрэ үргэнөөр дэмжэгдээ. Энээнтэй дашарамдуулан, ядерна дай хэхэ ябадалда зорюулагдаһан США-гай президентын 59-дэхи директивэ нэгэн һаналтайгаар буруушаагдана. Ямаршье дайн Европодо болоо һаа, ядерна аюулда хүргэхэ. Ушар иимэһээ буу зэбсэг бүтээн гаргалгые хизаарлаха гэшэ тохёолдожо боломо аюулые зайсуулха гансахан арга зам болоно, —гээд Швециин гадаадын хэрэгүүдэй министр У. Ульстен гэгшэ онсолон тэмдэглээ.

ҮНЭН ЗҮБ ХАРАА БОДОЛОЙ ИЛАЛТА

Шахардуу шанга байдалые һуларуулха ба социальна элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо алишье таладань ашатай туһатай харилсаануудые хүгжөөлгэ урдаа оротошогүйгөөр үргэдөө гэһэн тобшололые Германиин Федеративна Республикада болоһон парламентын һунгалтын дүнгүүд үшөө дахин гэршэлэн харуулба. Энэ замаар саашадаа дабшаха гү, али «хүйтэн дайнай» хараа бодол баримталжа, уласхоорондын байдал улам шахардуу болгохо гү гэһэн асуудал ФРГ-гэй засагай хүтэлбэри барифан коалици ба правительствын бүридэлдэ ородоггүй консерративна ХДС/ХСС-эй бүлэглэл хоёрой хоорондохи политическэ шанга тэмсэлэй гол хараань байһан.

Консерративна энэ бүлэглэлдэ ородог Баруун Германиин хархис хүсэнүүд Советскэ Союз ба социалис бусад ороннуудай ФРГ-гэй харилсаануудые гуримшуулан хүгжөөхэ ябадалда харата муухайгаар добтолжо ороһон. Энэ бүлэгэйхид бодото дээрээ шахардуу шанга байдалые һуларуулгада эсэргүү, буу зэбсэг ехээр гаргаха ба дэлхэйн «буһалгаата газарнуудта» сэрэгэй хүсөөр булимтаран оролго эмхидхэхын түлөө тэмсэл хэдэг байха юм.

Гэбэшье монополинуудай үгэжэ байдаг оло милиион доллар, шовинизм ба национализмшье, хархисуудай хубхай хооһон найдуулгануудшье олонхи һунгашадые зүб хараа бодолһоонь хадууруулжа шадабагүй. Олониитын һанамжа асуулгын дүнгүүдэй харуулһанай ёһоор, Баруун Германиин хүн зоной 80 процентнь гол шухала бүхы асуудалнууд соohоо хүнүүдэй хүдэлмэригүйдэлгэ ба валютын үнэ сэнгэй уналга оруулалсан, бата бэхи эб найрамдал хангаха зорилгонуудай шиидхэлгые түрүүшын ээлжээндэ табина.

Һунгашадай имагтал энэ хараа бодол һунгалтын дүнгүүдые элирхэйлэн харуулба. Засагай хүтэлбэри барижа байһан социал-демократуудай ба сүлөөтэ демократуудай коалици бундестагай шэнэ бүридэлдэ депутадайнгаа тоое 100 һаа 45 хүрэтэр олошоруулжа, ехэ илалта туйлаһан байна. Иигэжэ үнэн зүб хараа бодол илалта туйлаа.

Эб найрамдал гү, али дайн сэрэг гэһэн хоёр хараа бодолой табигдаад байхадэ, һунгашад баруунай талаа баригшадай удамарша Штраусые буруушаагаад, даруу зантай, политическэ баидалда болгоомжотойгоор хандадаг Г. Шмидтдэ дуугаа үгөө гээд һунгалтын дүнгүүд туша хэнэн мэдүүлгэ дотороо Германиин Коммунис парти тэмдэглэнэ. Иимэ амжалтын туйлагдабашье, хэрбээ СДПГ ба СВДП-гэй хүтэлэорилэгшэдэй демократическа хүсэнүүдэй эдэбхи үүсхэлдэ һаад үбэг тохеолдуулдаггүй байгаа һаа, хэрбээ шэнэ түхэлэй нацизмын аюулда эсэргүү тэмсэлдэ бүхы антифашистнуудые элсүүлээд байгаа гээшэ һаань, хархис хүсэнүүдэй илагдан сохигдоһон бүришье эли тодоор харагдаха һэн. Іаарамжагүй үшөө нэгэ ушар гэхэдэ, ФРГ дэхи һунгалтын демократида эсэргүү гуримтай байһан дээрэпээ эндэхи коммунис парти бодото дээрээ хабаадахе аргагүйдэнэ.

Парламентын һунгалтын дүнгүүдтэ түшэглэн, Баруун Германиин коммунистнуу олониитын дунда хүдэлмэреэ улам эдэбхижүүлхэ, капиталай засагта эсэргүү тэмсэлдэ түрүү үзэлтэй эмхинүүдтэй харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ, ажалшадай социальна ба экономическа эрхэнүүдэй түлөө, эб найрамдалай ба шахардуу шанга байдалые һуларуулхын түлөө тэмсэл ябуулха зорилготои.

ШАНГА ҺАНУУЛГА

Ирак Иран хоёрой хоорондо һүнэрһэн сэрэгэй хёморооние ашаглан, империалис хүсэнүүдэй аюултайшье, харатайшье һанаашалганууые гаргажа, эзэрхэг түримхэй үйлэ хэрэгүүдые үүсхэжэ байһан тушаань КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн һанамжые бүхы дэлхэйн олониитэ онсо анхаралтайгаар хүлеэн ababa. ПАСВ-гэй Генеральна секретарь, Сириин Араб Республикын президент Х. Асадай хүндэлэлдэ үгтэнэн обед дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые «хёмороооной һүнэрһэн тушаа эгээн саг соогоо хэгдэһэн мэдүүлгэ ба Баруунай оронуудта шанга һануулга» мүн гэжэ американ Ассошиэйтед пресс агентство, мэдээсэл дамжуулдаг бусад органууд сэгнэһэн байна.

Ирак-Иранай хёмороондо «хабаарха» хүсэлгүйгөө, тэрээн тушаа «хара амияа хараад байха» һэдэлгэтэйгэ элирхэйлһэн олон тоото мэдүүлгэнүүдые элдэб тусхаи тушаалтай гүрэнэй ажал ябуулагшад Вашингтондо, НАТО-гай гэшүүн-гүрэнүүдэй бусад ниислэл хотонуудта хойно хойноһоонь хэжэл байнхай. Үнэн дээрээ, арада байгаад тухирагшын үүргэ үнинэй дүүргэдэг байһан Холбоото Штадууд Персидскэ тохой ба Улаан далай шадарай гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралгаяа эдэбхижүүлхэ һэдэлгэ гаргана.

Эдэ ороннуудай «тала баригшадай» үүргэ бэе дээрээ даажа абахые үнинэи һэдэдэг США-гай хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хэнэйшье зүбшөөлгүйгөөр эндэхи хэрэгүүдые «гуримшуулха аргатай» байһан тухайгаа мэдүүлхэ зуураа, англиин, австралиин, бусад сэрэгүүдые бүридхэн, «уласхоорондын хүсэнүүдые» байгуулха хэмжээнүүдые абажа эхилээ. Персидскэ тохойн район шадар суглуулһан айхабтарехэ далаин ба агаарай сэрэгэй хүсэнүүдые тэрэнэй туг доро Пентагон ашаглаха аргаяа бэдэрнэ гээшэ. Энэл зорилгоор Диего-Гарсия арал дээрэхи сэрэгэйнгээ баазые США үргэдхэн шэнэлжэ, Египет, Оман, Сомали ба Кениин газар дайда дээрэхи сэрэгэйнгээ баазануудые хэрэглэжэ байна. «Эдэ бүгэдэ тус район шадарай гүрэнүүдэй бэеэ даанхай ба аюулгүй байдалые сэхэ зүриһэн харата ябадал болоно» гээд совет-сириин хамтын коммюнике дотор онсолон заагдана.

Буржуазна хуурмаг номолшод хэблэлэй хэрэгсэлнүүд империализмын эдэ эзэрхэг түримхэй һанаашалганууые нюун далдалхые оролдоно. Үнгэржэ ерэхэдээ «дэлхэйн шэнэ зонхилогшын» үүргые бэе дээрээ даажа абахые хүсэгшэдэй эдэбхитэй туһамаршадынь болоно гэхэдэ зүйтэй. Мүнөө бүмбэрсэг дэлхэйн түлишын ба бусад нөөсэнүүдэй хэмжээгээрээ «хизаарлагданхай» туша хэлэшэгүй шаг шуурян США-да таһархаяа болёод байна. Энээнтэй дашарамдуулан, Дутын ба Дунда Зүүн зүгтэ һүжэрһэн үйлэ хэрэгүүд Америкын, мүн бүхы баруунай дэлхэйн ажабайдалда «аюул» тохеолдуулна гэһэн ойлгосо хаа хаанагүй нэбтэрүүлэгдэн номногдоно.

Хүсөөрөө һула олохон гүрэнүүдые эзэмдэжэ шадаһан американ империализм эдэл «үшар шалтагаануудтаа» үндэнэлэн эзэрхэлгээ хүсөөрөөл зүбтүүлхэ һэдэлгэ гаргана бшуу. Тэд бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ болоһон түүхэтэ хубилалтануудые, хүсэнүүдэй шэнэ хубаариие Вашингтоной «стратегүүд» анхарнагүй гэхэ гү, али анхарха хүсэлгүй байһанаа элирхэйлнэ. Юуб гэхэдэ, арадуудай хүсэл зоригые зүрин, өөһэдынгөө мэдэлдэ бэеэ дааһан гүрэнүүдые оруулжа шадахабди гэжэ тэдэнэр үшөөл найдаһан зандаа байна бшуу. Зүгөөр иимэ һэдэлгэнүүдэй панхруутадаг байһые түүхын хүгжэлтын дүй дүршэл эли бодо харуулна.

Империализмын харата һанаашалганууые эрид шууд буруушаажа байһан Дутын ба Дунда Зүүн зүгэй арадууд «эдэ үйлэ хэрэгһээ шунахай һабараа зайсуулагты» гэһэн Л. И. Брежневэй шиидхэхы мэдүүлгэдэ түшэглэн, хүсэл, эрмэлзэлээр зоригжоно.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ФРГ. Баруун Германиин эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэд дэлхэй дээрэ амгалан байдал аршалхын, шахардуу шанга байдал һуларуулхын ба буу зэбсэг хурнахын тула тэмсэлээ үргэлжэлүүлнээр. Тэдэнэй эмхидхэһэн жагсаалнуудта олон мянган хүн хабаадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гамбург хотын эб найрамдалай тала баригшадай жагсаал.

ТАСС-ай фотохроника.

ГАДААДЫН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

Араб социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин Генеральна секретарь, Сириин Араб Республикын Президент Хафез Асад түрүүтэй Сириин партийно - правительственна делегацийн хани ёһоной, алоанай хэрэгээр СССР-тэ ерэһэндэ дэлхэйн хэблэл ехэ анхарал хандуулна.

НАРИЖ. Дээрмэдэхэ, эзэмдэхээр һанаашалагшад, сэрэгэйнгээ баазануудаар ашлгаха, һүрдөөхэ һэдэлгэ гаргагшад, сэрэгэй корабльнуудые нишэнь эльгээгшэд, энэ райондохи хёмороооной гуламтануудые хорого зорилгодоо хэрэглэгшэд лэ араб гүрэнүүд ба арадуудта аюул тохёолдуулна, — гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ Иран-Иракай хоорондын зуришэлдөөн тушаа хэлэхэдээ мэдүүлбэ гээд **«Юманите»** газетэ тэмдэглэнэ.

ВАШИНГТОН. «Совет президент Леонид Брежнев Москвагай нейтралитет сахилгые лаблан баталаад, Иран ба Иракай хоорондын зуришэлдөөндэ хамаарха һанаашалга бидэндэ байхагүй. Энээниие хоёр талын ороллолго хүсэлэлгөөр, политическэ гуримаар дары шиидхэн заһаруулхыень хүсэнэбди» гэжэ мэдүүлээ гэжэ **«Вашингтон пост»** бэшэнэ.

СОФИ. Болгариин хэблэл Индиин президент Н. С. Реддиин албанай хэрэгээр Болгарида ерэһэн тухайда ехэ анхарал хандуулна. Тэгшэ эрхэтэйгээр, али али таладаа ашагтай туһатайгаар, үгэеэ ойлголсоһоной үндэһөөр хүгжэжэ байгаа болгариндин харилсаа холбоон — ниитын ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай эли тодо жэшээ болоно, — гэжэ **«Работническо дело»** бэшэнэ.

ВАРШАВА. Польшын **«Жиче Варшавы»** США-гай ба Хитадай хоорондын харилсаан тухай бэшэнэ. Хитад һүүлэй үедэ политическэ ба сэрэгэй стратегиин таладаа США-гай бүри дутын ба үнэн союзник боложо байнхай. Американ-хитадай ойртолсолгын үндэнэ һууринь Пекинэй бариматлдаг Совет орондо харша стратеги болоно гэжэ тэмдэглэнэ. Американ-хитадай холбоо барисаан Азидахи, дэлхэйн бусад районнуудтахи байдалые тогтуурритай болголгодо, түгшүүрилые һуларуулгада оройдоо туһа хүргэнэгүй гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПНОМПЕНЬ. БУСААЛТАГҮЙ ТУҺАЛАМЖА. Индиин Республикын правительствын эльгээһэн бусаалтагүй туһаламжа — 2100 гаран тонно бараигар, мүн үргэн хэрэглэлэй бусад эд товарнууд Кампучида асарагдаа.

Энээнтэй дашарамдуулан, Кампучиие национальна талаарнь абарха нэгэдэмэл фронтын ЦК-гай түрүүлэгшэ, республикын Арадай-революционно Советэй түрүүлэгшэ Хенг Самрин Индиин премьер-министр Индира Гандиин нэрэ дээрэ телеграмма эльгээбэ. Энэ туһаламжань — Кампучиин арад туушаа Индиин правительствын, арад зоной аха дүү ёһоной мэдэрэлтэй байһанай эли тодо шэнэ гэршэ болоно гэжэ телеграмма дотор хэлэгдэнэ, үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэгдэнэ.

ПРАГА. ТЭМСЭЛЭЙ НЕДЕЛИ. Фашизмда, дайнда эсэргүү тэмсэлэй недели Чехословакида эхилбэ. Энээниие фашизмда эсэргүү тэмсэлшэдэй Словацка холбоон жэл бүри сентябриин 30-һаа октябриин 6 хүрэтэр (30 жэлэй туршада) эмхидхэн тэмдэглэнэ.

Неделиин үедэ бүхы орон дотор жагсаалнууд, митингнүүд, уулзалганууд ба хөөрэлдөөнүүд болохо. Фашизмда эсэргүүсэн тэмсэгшэд, Чехословакиие сүлөөрүүлхын түлөө хүдэлөөндэ хабаадагшад эндэ сугларха. Дайнай ветерануудай Советскэ комитедэй делегацийн гэшүүд чехословак ханинарай урда үгэ хэлэхэ, гитлеровскэ Германиие бута сохилгодо СССР-эй дүүргэһэн шиидхэхы үүргэ тухай, амгалан тайбан, аюулгүй байдалай түлөө Советскэ Союзай ябуулдаг сэхэ шууд тэмсэл тухай хөөрэхэ.

СТРАСБУРГ. ДЕПУТАДУУД - КОММУНИСТНУУДАЙ ДУРАДХАЛ. Европын совет гэдэгэй гэшүүн — Баруун Европын ороннуудта хүнэй эрхын бүдүүлигээр эбдэгдэжэ байһые шалгаха тусхай комисси тогтоохо гэһэн дурадхал тэрэ эмхиин зүбшэлхы ассамблейн сесси дээрэ депутадууд - коммунистнууд оруулаа. Тус эмхидэ 21 орон хабаадана.

(ТАСС).

САЛЬВАДОРТОХИ БАЙДАЛ

МАНАГУА. Сальвадорой хунта өөрынгөө арадта эсэргүү, айхабтар хэрэгты шэрүүн, ехэ хэмжээтэй мүрдэлгэ, хюдалга хэжэ байна.

Эндэ аботаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Сальвадорой засагаархид ороной ниислэлэй оршон тоорохи Морасан, Уньон, Сан-Мигель ба Усулутан гэжэ һуурин тосхонуудые үгы хэхэ тухай захираллга гаргаа. Хунтын солдадууд эгээлэй зонине олоорнь мүрдэнэ, хюдана. Тэдэнэй гэр байрануудые галдана, тарилгануу ба адууһа малые үгы хэнэ. Сальвадорой Арадай армиин (РНА) мэдүүлгэ дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, һаядаа патриотическа хүсэнүүдээр хэдэн удаа шангаар сохюулһан, диилдэһэнэй һүүлээр Сальвадорой сэрэгэйхид ороной худөөгэй районуудай хүн зондо эсэргүү мүрдэлгэ, хюдалгаяа улам шангадхаха хараа бодол баримталдаг болобо. Энэ зэрлиг муухай ябуулгануудтань американ сэрэгэй «инструкторнууд» ба Гондурасай армиин подразделениүүд хабаадана.

Гэхэ зуура, Революционно арадай армиин сэрэгшэд арад зондо харша засаг захиргаанда эсэргүү, хунтын үйлэдэжэ байгаа зэрлиг ябуулгануудые усадхахын түлөө, сүлөөтэ байдал ба демократиин түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлхээр шидэнхэн байһан тухайдань РНА-гай мэдүүлгэ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ

ХҮН да байгаали

ЗОРИҺОН ХЭРЭГ БҮТЭЛЭЙ

Арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабаршуудые бүри хабар байхадэ түгэсхэнэн Захааминай ан олзоборилгын ажахынхид В. И. Ленинэй түрөөр 110 жэлэй, эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илалтаар дүүрэнхээ хойшо үнэрнэн 35 жэлэй ойн хүндэлэлнүүдтэ район, республика дотороо социалис мүрысөө үүсхээ һэн. Тиихэдээ арбадахи табан жэлэй шидхэхы жэлэй—1980 онойнгоо түсэбые Октябриин социалис революциин 63 жэлэй ойн үдэр — ноябриин 7 болотор сүм дүүргэхэ уялга абаад, оусадые энэндэ уряалаа бэлэй.

Мүрысөө үүсхэнэн түс ажахын директор Б. Г. ГОМБОЕВТО манай корреспондент хэдэн асуудалтайгаар хандаба. Тэрэ хөөрэлдөөнь доро толилбобди.

Корреспондент: Октябриин социалис революциин ойн үдэр болотор 1980 онойнгоо түсэбтэ даабаршуудые дүүргэхэбди гэһэн уялга абаад, мүрысөөгөө долгэрүүлхыень районойнгоо предприятинуудые, совхозуудые, республикынгаа ан олзоборилгын ажахынуудые мүрысөөндэ уряалаа бэлэйт. Тэрэ мүрысөөн хэр ябажа байнаб? Өөһэдынтнай ажал хүдэлмэри хэр урагшатаб?

Директор: Мүрысөөн нэнэ түсэтэйгөөр долгэрнэ, ажал хүдэлмэриннайые урагшатай. Коммунис партиингаа ээлжээтэ хорин зуугаадахи съездын зарлагдаһан тухай мэдээсэл абамсааараа, бидэнэр баярлаһандаа бүри үндэр уялга, түрүүшынгээ болзорые наашань болгожо, жэлэй түсэбые Конституциин үдэр болотор дүүргэхэ гэлсээ бэлэйбди. Тиигээд партиин Центральна Комитедэй пүүниин Пленумһээ хойшо, илангаяа сентябрь соо шангаханаар ажаллажа, һанаһан, зориһон хэрэг бүтэлэй — продукци үйлэдбэрилхэ 1980 оной түсэб сүм дүүрэбэ. Мүнгэн олзо оруулха түсэб гохэ* гү, али продукци худалдаа наймаанда гаргаха жэлэй түсэб лэ бага дүүргэгүй байна. Үшар юуб гэхэдэ, захилшадта һаядаа эльгээһэн хэдэн зуун центнер һамараймнай мүнгэн үнөө ороогүй. Тиигэжэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтые нэгэ бага һаатуулаа. Тэд энэмнайые нимэл гуримтай хаюм. Хэйнэ ажалай, эльгээгдэһэн, суглуулагдаһан һамарай байһан хойно, һамараа зоболтогүй, орохо мүнгэн орохо, хэрэг бүтэл гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Мүнөө жэлдэ бидэнэр 800 центнер һамар бэлэдхэхэ түсэбтэй байһан зомди. Тэрэ түсэбнай сентябрь соо дүүргэгдэжэ, мүнөө 900-гаад центнертэ дүтэлөө. Һамарай ургаса һайн. Үбэл дүүрэн, ха бартаашье һамар бэлэдхэгдэхэ. Ганса өөһэдынгөө ресһүдэлмэрине шалгаха, хиналта хэхэ талаар зохихо хэмжээнүүд абтаа. Манһаа гадна, Захааминай ой модоной оньһожоруулагдамал түбэгтэй, бэрхэшээлтэй хэрэг. Тиимэнээ бидэнэр һамаршадай бригаданууда хада, шабартай газарнуудта ябаха, зудхэхөөр һайн. урда мөөхүдүү, торхируугаар түсэб холо үлүүлэн дүүргэгдээ.

Бидэнэр гансашье ой тайгын баялигые суглуулаад байдаг бэшэ мүн барилгын модо, түлеэ бэлэдхэжэ, модо хюрөөдэжэ, районойнгоо совхозуудта, предприяти, организаци, эмхи зургаануудта ехээр худалдадаг байнабди. Гадна, манай ангуушад мүнөө жэлдэ сүлөө сагтаа зуу мянга гаран түхэригэй барилга хэхэ түсэбтэй байһан аад, зуун табяад мянган түхэригэй барилга хээ.

Алишье ажалда —агнахадаашье, барилгашье хэхэдээ, һамар сохиходоошье хододоо түрүүлжэ ябадаг шударгы ашуушад бии. Тэдэнэй дундаһаа Жамсаран Цыденовые, Радна Дамиловые, модо бэлэдхэгшэд Михаил Ринчинов, жолоошон Иван Шангин, тракторист Владимир Ханов гэгшэдые нэрлэлтэй. Үйлэдбэрийн участогууд соо-һоо Цыремпил Бимбаевич дашиевай даадаг Центральна, Мэлс Очирович Эрдынеевэй даадаг Михайловкын участогуудта илангаяа һайн амжалтануудтай.

Корреспондент: Мэнэ һаядаа хэрмэнэй агнуури захалхань. Мүнөө жэлдэ хэр бэлэдхэлтэй гээшэбта, хэр хэрмэтэйб?

Директор: Хэрмэн үнгэрүү олон бэнэшье һаа, хэнэг хэнэгээр бии. Зарим газарта элбэгшье. Бага калибрай 600-гаад буу, һомо хэрэгсэл асарагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ ангуушадная агнаха газарнуудаа, суг ябаха нүхэдөө тодорхойлжо, отогуудаа, элдэб хэрэгсэлнүүдээ, мори унаагаа, хүнэнэ хүшээе түхеэржэ байна. Арбаад хоногноол хэрмэнэй агнуури захалхань.

Нимэл даа, баян хангайн хэшэгнээ хүртэгдэжэл байна гээшэ.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

ҺОНИРХОЛТОЙ БАЙБА

«Алтан намар» гэжэ заншалта аяншалгада Орлигон думаа һүргүүлиин эхин классуудай һүрагшад хабаадаба. Тиихэдэ багшанарайнгаа хүтэлбэри доро ябажа, байгаалиин үзэсгэлэн һайхан байдалтай, алтан намарай шэнжэтэй танилцаба. Ургамалнууд, жэжэ ан болон шубуухайнууд түхай һонирхолтой мэдээнүүдые суглуулба. Гадна, набша намаа өөрөө суглуулжа хатаагаад, Орлиг шадарай ажахын фермэдэ тушаагаа.

— Танай суглуулһан набшаһата тэжээл бишыхан туганнуудтаа эдюулхэдэмнай ехэ амтатай, шэмэтэй байха. Өөрөө баярлабабди, һайкаар һурагты, — гэжэ тэндэхи фермын һаалишан Н. Д. Цыбденова һурагшадые маггаба.

Аяншалга һонирхолтойгоор, аша туһатайгаар үнгэрөө.

В. ГАЛСАНОВ.

Аха.

ОРОЛДОЛГО ГАРГАНА

Эдэ үдэрнүүдтэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозын партком, тэндэхи соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд поли дээрэ хүдэлжэ байгшадай эрилтэ хангахын тулай ехэхэн оролдолго гаргана. Соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэй артистнар һонирхолтой концерт бэлдээд, Зуунай Мориной, Шанаагай, Шулуутын, Тоорын отделениннүүдэй өмнө ли, тоогууд дээгүүр ябажа харуулна.

Соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд Александр Холхоев, Юрий Баганов, һүргуулиин багшанар Владимир Дармаханов, Бальжит Шагжиева, һурагшад Октябрина Холхоева, Любовь Шагдурова, Эржена Халудорова, Лариса Токуренова гэгшэдые шэнэ дуу, хатарнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, харуулшадые баярлуулаа.

М. ШАГЖИЕВ,
хүдөө бэшэгшэн.

Түнхэн.

СТУДЕНТНЭРЭЙ ЗЭРГЭДЭ

Мүнөө жэл институдай 1-дэхи курсда абтагшадые студентнэрэй зорюулалгын баяр ёпололой үдэшэ болобо. Зүүн Сибириин соёлой институдай ректор С. И. Никифоров, эрдэм шинжэлэлэй наукын талаар проректор Д. Д. Будаев гэгшэд залуушуудтаа амаршалжа, һуралсалдань амжалта хүсэбэ. Мүн лэ Багшанар, комсомолой комитедэй түлөөлэгшэд шэнэ халаасуудтаа зүбшөл, заабари үгэһэн, институдаи ажабайдал түхай зөвлөрэһэн юм.

Студентнэрэй хүсөөр эмхидхэгдэһэн дуу, хүгжэмэй «Легко» гэһэн ансамблиинхид, уран һайханай харалгын эдбэшэлэлтэй сугларагшадай урда концерт табижа баясуулаа. Ерӭэдүй библиотекарь, хореограф, оркестрант, хоровик гэһэн сэдэлтэй, сэдьшье мэргэжэлтэй болохо залуушуул — 1-дэхи курсын студентнэр аха нүхэдэйнгөө амаршалгада харюу болгоо үгэ хэлэһэн байна.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВА.

Улаан-Үдэ.

ХАРАНХЫ ҺҮНИЙЕ ҺАМБААШАЛАН...

Сэлэнгын эрьедэ зогсоонобди. Боро хараанай үе һэн. Һарын түяа доро Сэлэнгэ мүрэн миралзан үрдажа, байгал тээшэ долгиёо эбхэрүүлэн яарана. Байгал далайемнай суурхуулдаг омоли загаһан Сэлэнгэ. гэдэг түрһэсэ хаяхаяа намарай энэ үедэ һүрэг һүрэгөөрөө мүрэнние үгсэн өөдөө зоридог ойна бшуу. Тэд тэрэнэй ута замдань олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг гэжэ баримтанууд гэршэлнэ.

Хулгайгаар агнуури хэдэг хүнүүд байгаалиин баялигые— омоли загаһые ан арьяатан мэтээр хюдана гэһэн баримтанууд олон. Жэшээлхэдэ, тиимэшүүл үнанай эрьедэ ерэһээр тусгаар бэлдэһэн хурса түмэр гохогой хахуули үна руу шэдэжэ, түрһэсэ хаяхаа ябаһан үдэн һүрэг загаһад соohоо заримыень гэмтээжэ, нүгөөдүүлыень эрье дээрэ гаргажа, мэшээг соогоо хэжэрхидэг. Тэрэ түмэр хурса гоходо орохон загаһад заримдаа шархатажа мултараад, үнан соо элдэб үбшэн тахал тараадаг гэжэ загаһа үсхэбэрилэгшэд элирүүлһэн байдаг. Хулгайгаар агнуури хэгшэд энээн тухай бодомжолно гү? Үгы даа. Тэдэнэрэй гансал өөрынгөө «хара» аша туһые хараадаа абаад ябадагынь эли.

Сэлэнгын эрье дээгүүр иимэ «мэргэжэлтэй» ангуушадһаа гадна, гүльмэ нюргандаа үргэлөөд ябагшад али олон ааб даа. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын модо буулгадаг баазын автомашинын жолоошон Евгений Вершинин харанхы һүнние һамбаашалан, хулгайгаар агнуури хэжэ байтараа балшыса баригдаба. Тэрэ мэшээг соогоо 22 омоли хээд, хара хэрэгээ үшөөл саашань үргэлжэлүүлхэ һэдэлгэтэй байба. Тэрэ агнуурида хорюултай зэр зэмсэгээ тушаахаһаа гадна, бухыдаа 250 түхэриг яла түлэхэ болобо.

Тэрэшэлэн хулгайгаар агнуури хэгшэд — «Бурятсельхозмонтаж» нэгэдэлэй токарь В. Ф. Бурдуковский, Тарбагатаин СПТУ-гай багша П. К. Поломошнов, хаанашье ажалладаггүй С. П. Вишняков гэгшэдэй, мүн тэдээндэ адлирхуу бүсад хүнүүдэй гүльмэдэ оролхобди гэжэ омолинууд хааначаа «һанаха» бэлэй. Загаһа хамгаалдаг инспекциин хүдэлмэришэд гэдэнние бултыень харюусалгада хабаадуулба. ЛиРЗ-гэй слесарь Н. Х. Маркин, Улаан-Удын түмэр замай станциин харуулай хүдэлмэришэн В. С. Чеботарев гэгшэд һүниин гэнгнэ хойто тээ Улаан-Удэ шадар онгосо дээрээ онобшотоихоноор һуугаад, загаһа губшуураар агнажа байтараа баригдабад.

Тиихэдэ үшөөшье гутамшаг аргаар байгаалиин баялигта хоро хүргэгшэд дайралдана. Жэшээлхэдэ, Улаан-Удын эдир технигүүдэй станциин газоэлектро-агнууршан Самсон Галактионович Солодухин тиимэ хүнүүдэй тоодо оролсоно. Тэрэмнай арба-табан омоли тухай абяа гаргаһанай хэрэг үгы, барялал һаа, бад гэмээр бериха хэрэгтэй гэжэ тоолодог хүн байшаба. Улаан-Удэ—60—70 километр холо ошоод, хани нүхэд — Буряадай геологическа управленийн үйлэдбэриин техническэ участогай жолоошон Н. И. Рыбников, тэрээнтэй суглаа ажалладаг А. А. Иванов, С. С. Рандин, 162-дохи ПМК-гай жолоошон С. Г. Литвинцев гэгшэдтэй хамта хулгайгаар агнуури хэжэ байтараа баһал балшыса баригдаба. Тэрэнэй «уршагта ябадал» тухай хэлээ һаа, иимэ.

Хулгайгаар агнуури хэжэ байһан С. Г. Солодухинай «бригадын» гэшүүд «ГАЗ-22» түхэлэй хүнгэн, «ГАЗ-52» түхэлэй ашаанай автомашинаар ерэнхэй, Сэлэнгын эрьедэ хара хэрэгээ хэжэ байба. Тэрэ үнанай эрьеэр ябагаар ябаха хүн бэшэ. «Урал» түхэлэй мотоортон дун сагаан сайр онгосоо энэ нүхэрнай ашаа зөөдэг автомашинаар асараа ха юм. Мотоортой онгосоороо Сэлэнгэ соогуур өөрөө урагша хойшоо, өөдэ уруугаа гүйлгэжэ, олзодоо оотоод байха үедэнь, загаһа хамгаалдаг инспекциин хүдэлмэрилэгшэд хүрэжэ ерээ бэлэй. Тэрэмнай хоёр 25—25 метр утатай гүльмөөр 150 омоли барижа үрдеэд байтараа, өөрынгөө энэ үүсхэнэн уршагта хэрэг тухайда хөөрэжэ үгэхэ баатай болоо. Энэ «ангуушан» 1600 шахуу түхэриг яла түлэхэ юм. Гадна хэрэгынь арадай сүүдтэ дамжуулагдаха. Үнэхөөрөөшье, хулгайгаар агнуури хэжэ, һэшхэлээ гээһэн иимэ хүнүүд тухай юун гэжэ хэлэлтэй б!!

...Байгаалиин баялиг, тэрэ тоодо баигалай суута омоли загаһан түрэнэй харуулаан, хинамжа доро байдаг гээд бултанда мэдээжэ. Ушар тиимэ-һээ «Байкалрыбвод» управленийн түргэн хэмжээ абадаг тусхай өүлэг энэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулна. Тус бүлэг ажал хүдэлмэридөө гансал өөрынгөө инспекторнуудтэ бэшэ, харин олониитын хүсэндэ гол түлэб түшэглэнэ. Хэдэн зуугаад хүн, хэдэн олон предприяти, организаци болон эмхи зургаанууд, милициин хүдэлмэрилэгшэд урда табигдаһан графигай ёһоор дежурлана. Тусхай бүлэгэй гэшүүд мүнөө үеын оньһон техникые ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэнэ. Тэдэнэй мэдэлдэ мотоортон олон онгосонууд, автомашинууд, вертолет үгтэжэ, Омолиин түрһэсэ хаяха үедэ загаһа хамгаалдаг инспекциин хэдэ хэдэн участогууд Сэлэнгын эрьедэ үнанай хүрэлцэн байрладаг Тэдэнэй яаралтайгаар хэмжээ абаһанай ашаа хулгайгаар агнуури хэгшэд нэгэдэнэ. «Байкалрыбвод» управленийн яаралтайгаар үнгэрөө жээ абадаг бүлэгэй начальник В. П. Сновалин иигэжэ хөөрэнэ:

— Хүн зоной дундө омолиламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар һүүлэй нүүдтэ загаһа хулуужа агнуури ябадал юрэнхыдөө хорошорсон байнхай. Гэбэшье байгаалиин баялигуудта хайша хэрэгсэлтэй хандадаг, хулгайгаар агнуури хэдэг хүнүүд үшөөшье олон. Эдэнэртэй тэмсэлдэ олонтаа хабаадана, хабаадахашье ехэ юм. Манай бүлэгтэ дүй дүйцэлтэй, ажалдаа бэрхэ бэлдэ-һон хүдэлмэрилэгшэд олон. Инспекторнуud Л. А. Копейкер, Н. С. Плюснин, А. К. Ковалев, Л. А. Чистяков болон бусад ажалдаа харюусалгаатай гаар хандана, хүн зоной дундаа оилгуулламжын хүдэлмэрилэгшэд үргэнөөр ябуулна.

Гэхэтэй хамта, загаһа хамгаалдаг инспекциин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалладаг, бэлэдладаг газарта яһала сохиходоо хэ байдал хангагдана. Ажалаа-һүүлээр амарха дулаан байрта, электрын гэрэл үгэдэг, ажалдаа жок, эдеэ хоол гэхэ мэт. «Байкалрыбвод» управленийн дэнние гүнсэд хангана.

...Хулгайгаар агнуури хэгшэдтэй тэмсэл үргэнөөр ябуулгаа гээшэ хүн бүхэнэй харюусалгата уялга мүн. Имагтал ушарта байгаалиин баялигые, тэрэ тоодо байгаалиин баялигые омолие ерьбедөө-ө хэгшэдтэй гын амжалтатайгаар бэлдэгдэхэ байһаниннь дамжуулан гүй.

А. КУШНАРЕВ,
«Правда Бурятии» газетын хүдэлмэрилэгшэн,
С. ОЧИРОВ,
манай корр.

ДОБТОЛГОҺОО ИЛАЛТА ТУЙЛАГДАДАГ

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө боксоор бүхэсоюзна мүрысөөн улам эршэдэжэ, үдэрһоо үдэртэ һагшагда һагшагдаһаар, эгээл һайн һорилго бэлэдхэлтэй, мэргэжэл шадабаритай боксернуудынь үлэжэ байна.

Хахад финалай мүрысөөнүүд илангаяа һонирхолтой, шанга тэмсэлдэ үнгэрбэ. Тэд бэлигтэй залуу боксернуудай уулзалгаһаа уулзалга бүхэндэ хаба шадалаа зангидан, арга дүрээ мүлижэ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлдэг байһаниннь элитэ. Мүнөөдэрэй түрүүшын тулаалдаан энэ хэлээшыемнай батална.

Буриадай хүдөө ажахын институдай студент Анатолий Асадулин Сергей Алабинтан (Ангарск) тулалдахадаа, мүрысөөнэй бүхы шатада бүлоу байнаа харуулба. Түнхэнэй районой хүүгэдэй спортын һүргуулидa түрэнэн аха Геннадий Асадулинай хүтэлбэри доро Анатолий арһан бээлэйн ниоусатай танилсаһан юм. Мүнөө тренер В. В. Павловай хүтэлбэри доро һорилго хэжэ, амжалта туйлажа эхилэнхэй. Тэрэ залуушуулай дундаһаа ВЦСПС-эй шанда хүртэнэн, «Урожай» бүлгэмэй Түбэй советэй чемпион болоһон намтартай. Гэбэшье залуу хүбүүн хамгаалалтадаа гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Тэнсүү шанга тэмсэлдэ Монголой залуу бэрхэ боксер Самбуугийн Ганбаатарые илажа гараһан нютагайнгаа спортсмен Виктор Пинтаевтай Анатолий түгэсхэлэй нааданда уулзаха юм.

Жээрэб таталга «һохорлиг» гэжэ дэмы хэлсэдэгүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, бэе бэсэ һайн мэдэхэ спортын мастернууд А. Медведев В. Намжилов хөөр удаадахи шэгнүүртэ тулалдажа, гоё һайхан наадаараа сугларагшадан маггаал һайнаалда хүртэбэ. Бухы арга шадабаряа гүйсэд харуулжа шадангүй, Виктор Намжилов мүнөө Новосибирск хотодо сэрэгэй алба хэжэ байһан Александр Медведевтэ шүүгдэнөө.

СССР-эй чемпионадта шанда хүртэнэн, ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ илалта туйлаһан улаасхоорондын классай спортын мастер Алексей Никифоров (Кемеровэ) үбшэлһэн дээрэһээ ринггэ гаражэ тулалдабагүй. Урда үдэрынь тэрэ манай бэрхэ боксернуудай нэгэн В. Галдановай харгыень хаанаан юм. Юуб гэхэдэ, ана-мана тулалдаһан Валерий шидхэеэ шуу сохиулжа, мүрысөөнһөө гараха ушартай болоһон байгаа бшуу. Нимэ урагшагүйдэлгэнүүд тэрэнэй зоригынь мохоонгүй, саашадаа бүри һэримжэтэй нарин банхыень баадахаха аабза гэжэ һанагдана.

Нютагайнгай хүбүүн — түрүүшын совет олимпийскэ чемпион, спортын габьяата мастер Владимир Сафроновой дурасхаалда зорюулагдаһан тусхай шан тогтоогдонхой. Тэрэнэй шэгнүүрэй (57 килограмм хүрэтэр) боксернууд С. Долотов (Петропавловск-Камчатский), И. Есиков (Казахай ССР) энэ шанда хүртэхын тула түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха болобо.

Зүүн Сибириин технологическа институдай студент спортын мастер Бадма Батуев һаял 19 наһа хүрөбэшье, боксдо дуратайшуулай дунда мэдээжэ болоһоор үнинэй. Недондо энэ мүрысөөндэ илаһан Бадма байгша ондо хэдэн ехэ амжалта туйлаһан байна. Советскэ Союзай Герой Душанкул Шоповой шанда хүртэхын түлөө Фрунзе хотодо үнгэрэгдэдэг бүхэсоюзна заншалта мүрысөөндэ түрүү һуурин эзэлжэ, СССР-эй спортын мастер болоо һэн.

Тэрэ Владивостоohоо ерэһэн А. Грибачевтой энэ үдэр ринггэ гаражэ тулалдахадаа, шандааһа шангатай, һайн арга дүрэтэй, һэримжэтэй хөрхо байһанаа харуулжа, сугларагшадай зүгһөө нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. Тиин хоёрдохи раундын тэнхилжэ байха үеэр В. Батуевай һалгай гараараа нүгөөдынгөө айбалхай руунь онобшотой шангаар бууулгажархихада, тэрэнь атиралдан унаһаба.

Энэ үдэрэй мүрысөөнэй дүүрэхэ тээшэ огто хүлеэгдээгүй ушар болобо. «Спартак» бүлгэмэй Россин советэй мүрысөөндэ шанда хүртэнэн А. Казюка (Эрхүү) энээндэ сэхэ хабаатай юм. Ушарынь гэхэдэ, тэрэ улаасхоорондын классай спортын мастер В. Кушнаревые (Благовещенск) илаһан байна. Зай, эхиннээнь хөөрэс. Минскдэ, Варшавада, Прагада болоһон улаасхоорондын мүрысөөнүүдтэ эрхимлэлэн Вячеслав Кушнарев яһала мэдэжэ боксер юм. Тэд Эрхүүгэй трамваин управленийн слесарь Аркадий Казюка һаяшагай бокс эрхилбэ-нье, газарлиг шамбай бэетэй, гартаа шэргэнэтэй, хүсэл зоригтой байнаа харуулаа. Хоёрдохи раундын тэн багта Аркаднин эршэмтэнгээр добтолжо, нүгөөдэеэ тээлмэрдүүлээд, баруун гараараа шарбаштар шаажархихадань, зал соогуур альга ташалга аадар бороо шэнгеэр шааяшаба. Байгша ондо нэгэнье уулзалгада шүүгдээгүй ябаһан Кушнаревой юунэй боложо байнье ойлгожо ядаһаар бодомсоороо, бүнүу түргөөр добтолхотойнь сасуу, гонг ханхинаба. Гурбадахи раундын эхинпублика дотор захилшадта 500-гаад центнер һамар эльгээгдэд байнабди. Магазин, киоскнууд бүхэндэ наймаалагданал ааб даа?

Корреспондент: Яһала. Ябаһан лэ газарта һамар шэмэнэ...

Директор: Зүб лэ даа. Шэмэг. Бая наашада иимээр һамар ургаагүй байһанаа мүнөө жэл хаа хаанагүй ургаа. Эртээнһээ һайн бэлэдхэлтэй байгаад, һамар сохилгые саг соонь захалаабди.

Корреспондент: «Саг соонь» гэнэ гүт?

Директор: Сагһаань урилшье болошоо гээшэ гү. Ушар юуб гэхэдэ, үнгэрөөшэ зундаа нара шангатай, хура бороогүй байһан ушарһаань һамар эртэ эдеэшэжэ, арбаад хоногоор урид сохигдожо захалаа һэн. Сагһаа урид һамар сохижо, хуша модоной гэмэлтээгдэжэ байһан тухай «Буряад үнэн» газетэдэ шүүмжэлхы статья гараһан байна. Энээн туша хэлэхэдэ, нэгэдэхеэр, байгша ондо үнэхөөрөө, һамар эртэ эдеэшээ, хоёрдохёор, хуша гэмэлтээнгүй, нарилжа түншэхэ тухэнда һамаршадта һайса хэлэгдэнэн. зүбшэл, заабари үгтэнэн юм. Ой соо ажаллажа байһан хүнүүдэй—өөһэдынь штатнашье, штатна бэшэ аад. договортой гү, али нютаг зоной, мүн эндэ тэндэһээ ерүүл хүнүүдэй ажахы, эд хэрэглэгшэдэй кооперацн һамар бэлэдхэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Байгша ондо һамар сохигшодой ажалые хинан шалгаха, гуримшуулха хэрэгтэ милициин, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа, туһалаа.

Корреспондент: Холын городуудта эльгээхын тулада үзэсхэлэнгэй борбоосгой хэр схээр бэлэдхэжэ байнат?

Директор: Хоёр зуун жара гара мянган борбоосгой бэлэдхэед, дахин тушаажа абалгаяа зогсоогоод байнабди. Зуун жара мянга гаран борбоосгой Новосибирск город эльгээгдэд, бэшэ хэрэглэгшэдтэ үшөө ябуулагдаадуй. Захилай оробол, үшөөшье бэлэдхэхэдэ болохо.

Һамар эльгээхэ тухай ороноймнай томо томо городууд, областнуудһаа захилгаа ургэлжэлһөөр. Тиимэһээ һамар сохилго, бэлэдхэлгэ, хэрэглэгшэдтэ ябуулга үбэл, хабартаа ургэлжэлүүлэгдэхэ болоно.

Корреспондент: Һамарай ажал хүндэ. Хүбшын нюрганда ажаллажа байһан һамаршадай хүдэлмэрние хүнгэлхэ талаар ямар хэмжээн абтанаб?

Директор: Энэ тон зүб асуудал. Хүбшын нюрганһаа һамар голлуулха, бэлэдхэлэй пункттда зөөхэ гээшэ яһала гадна, бэшэ юумэнүүдээр түсэбүүдтнай хэр зэргээр дүүрэжэ байнаб?

Директор: Мяха бэлэдхэхэ юһэн һарын түсэб зуун гуша гаран процент, эм домдо орохо элдэб ургамалнуудай талаар түсэб хоёр дахин шахуу, барилгын модо бэлэдхэхэ түсэб зуун дүшөөд процент, хюрөөдэһэн материал бэлэдхэхэ түсэб зуун гушаад процент гэхэ мэтэшэлэн дүүргэгдээ. Мүнөө жэлдэ бүтүн хатаагдаһан эбэр гуушан килограмм бэлэдхэхэ түсэбтэй байһан аад, гуушан зургаан килограмм хахад, мянган үдэрнин ларза бэлэдхэхэ аад, мянга гушан нэгые гэхэ мэтэшэлэн бэлэдхэгдээ. Ехэ эдеэнэй, үндэһэ, чаага, алирһанай намаа, хуһанай гүлгэ, шэнэһэнэй хатаһан дабирхай, али жэлий, халиар гэхэ мэтээр түсэб яһала. Үдүүлэгдээ. Мүн нохойн, түүлайн, шандаганай, хурьганай, минсгэйн арһа бэлэдхэхэ түсэб нэгэ хахад дахинаар үлүүлэгдээ. Һойр, рөөрөө зүдхэлсэдэг машина, трактор үгэлсэжэ. Һамараа асархадань туһалалсажа, ойро дүтэ һамар тушаажа абаха пунктнуудые нээжэ байгаабди. Манай худалмэрилэгшэд хэдэн газарта шэгнүүртэй, мүнгэтэй ошоод, зоонсо һамар тушаан абажа байгаа.

Корреспондент: Һамарһаа гадна, бэшэ юумэнүүдээр түсэбүүдтнай хэр зэргээр дүүрэжэ байнаб?

Директор: Мяха бэлэдхэхэ юһэн һарын түсэб зуун гуша гаран процент, эм домдо орохо элдэб ургамалнуудай талаар түсэб хоёр дахин шахуу, барилгын модо бэлэдхэхэ түсэб зуун дүшөөд процент, хюрөөдэһэн материал бэлэдхэхэ түсэб зуун гушаад процент гэхэ мэтэшэлэн дүүргэгдээ. Мүнөө жэлдэ бүтүн хатаагдаһан эбэр гуушан килограмм бэлэдхэхэ түсэбтэй байһан аад, гуушан зургаан килограмм хахад, мянган үдэрнин ларза бэлэдхэхэ аад, мянга гушан нэгые гэхэ мэтэшэлэн бэлэдхэгдээ. Ехэ эдеэнэй, үндэһэ, чаага, алирһанай намаа, хуһанай гүлгэ, шэнэһэнэй хатаһан дабирхай, али жэлий, халиар гэхэ мэтээр түсэб яһала. Үдүүлэгдээ. Мүн нохойн, түүлайн, шандаганай, хурьганай, минсгэйн арһа бэлэдхэхэ түсэб нэгэ хахад дахинаар үлүүлэгдээ. Һойр,

ҺОНИРХОЛТОЙ БАЙБА

«Алтан намар» гэжэ заншалта аяншалгада Орлигон думаа һүргүүлиин эхин классуудай һүрагшад хабаадаба. Тиихэдэ багшанарайнгаа хүтэлбэри доро ябажа, байгаалиин үзэсгэлэн һайхан байдалтай, алтан намарай шэнжэтэй танилцаба. Ургамалнууд, жэжэ ан болон шубуухайнууд түхай һонирхолтой мэдээнүүдые суглуулба. Гадна, набша намаа өөрөө суглуулжа хатаагаад, Орлиг шадарай ажахын фермэдэ тушаагаа.

— Танай суглуулһан набшаһата тэжээл бишыхан туганнуудтаа эдюулхэдэмнай ехэ амтатай, шэмэтэй байха. Өөрөө баярлабабди, һайкаар һурагты, — гэжэ тэндэхи фермын һаалишан Н. Д. Цыбденова һурагшадые маггаба.

Аяншалга һонирхолтойгоор, аша туһатайгаар үнгэрөө.

В. ГАЛСАНОВ.

Аха.

ОРОЛДОЛГО ГАРГАНА

Эдэ үдэрнүүдтэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозын партком, тэндэхи соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд поли дээрэ хүдэлжэ байгшадай эрилтэ хангахын тулай ехэхэн оролдолго гаргана. Соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэй артистнар һонирхолтой концерт бэлдээд, Зуунай Мориной, Шанаагай, Шулуутын, Тоорын отделениннүүдэй өмнө ли, тоогууд дээгүүр ябажа харуулна.

Соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд Александр Холхоев, Юрий Баганов, һүргуулиин багшанар Владимир Дармаханов, Бальжит Шагжиева, һурагшад Октябрина Холхоева, Любовь Шагдурова, Эржена Халудорова, Лариса Токуренова гэгшэдые шэнэ дуу, хатарнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, харуулшадые баярлуулаа.

М. ШАГЖИЕВ,
хүдөө бэшэгшэн.

Түнхэн.

СТУДЕНТНЭРЭЙ ЗЭРГЭДЭ

Мүнөө жэл институдай 1-дэхи курсда абтагшадые студентнэрэй зорюулалгын баяр ёпололой үдэшэ болобо. Зүүн Сибириин соёлой институдай ректор С. И. Никифоров, эрдэм шинжэлэлэй наукын талаар проректор Д. Д. Будаев гэгшэд залуушуудтаа амаршалжа, һуралсалдань амжалта хүсэбэ. Мүн лэ Багшанар, комсомолой комитедэй түлөөлэгшэд шэнэ халаасуудтаа зүбшөл, заабари үгэһэн, институдаи ажабайдал түхай зөвлөрэһэн юм.

Студентнэрэй хүсөөр эмхидхэгдэһэн дуу, хүгжэмэй «Легко» гэһэн ансамблиинхид, уран һайханай харалгын эдбэшэлэлтэй сугларагшадай урда концерт табижа баясуулаа. Ерӭэдүй библиотекарь, хореограф, оркестрант, хоровик гэһэн сэдэлтэй, сэдьшье мэргэжэлтэй болохо залуушуул — 1-дэхи курсын студентнэр аха нүхэдэйнгөө амаршалгада харюу болгоо үгэ хэлэһэн байна.

Д. БАЛЬЖИНИМАЕВА.

Улаан-Үдэ.

ТОБШОХОНООР

Северобайкальскдахи «Локомотив» гэжэ спортивна һайн дуранай бүлгэмэй дэргэдэ баскетболоор эрэшүүлэй суглуулагдамал командa шэнээр бүридхэгдэбэ. Тус команда БАМ-ай барилгашадай эгээл хүсэтэй командануудай нэгэн болоно. Эндэ СССР-эй спортын хөөр мастер, бэшэнэнинь бултадаа нэгэдэхи разрядтай спортсменүүд юм. Тэдэнэр гол түлэб арбан зургаадахи тонельнэ отрядай, барилгахабсаралгын 608-дахи поездын худэлмэринэд болоно. Тренер Борис Васильевич Спецовой хүтэлбэри доро команда һорилгоёо эхилбэ.

* * *

Хүнгэн атлетикээр «Захмед» гэжэ спортивна бүлгэмэй түбэй советэй мүрысөөндэ хабаадалсахаяа Буряадай элитэ спортсменүүд: ороной суглуулагдамал командада кандидат — спортын мастер Надежда Виноградова, СССР-эй суглуулагдамал командада кандидат, спортын мастер Ирина Чекмарева. Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ нэгэнтэ бэшэ хүртэһэн, эрхим дүнгүудые түйлаһан спортын мастерта кандидат Наталия Соболева, Николай Суворов гэгшэд Түркменийн ССР-эй Чарджоу хото ошобо.

Виноградова, Чекмарева, Соболева гурбан табан, долоон ондо ондоо янзын мүрысөөндэ, харин Суворов арбан ондоо янзын мүрысөөндэ хабаадалсаха юм.

Манай корр.

«БАЙГАЛ-80»—БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨН

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Партиин дүлэтэ үгэ» — түрүү бэшэг. «Түүхэдэ эгэ-эн ута замбуулинай ниидэлгэ дүүрэбэ» — ТАСС-ай материалнууд. Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партиина ажабаидал: коммунист фермэдэ ажаллана». «Сүлөөтэйгөөр бодомжолхо саг байгаагүй» — С. Убеевэй статья. «Манда толилогдоһон материалай мүрөөр». «Харюусаха хүниинь олдобогүй» — Л. Левченкын статья. «Һургаал абаха түрүүшүүл бии» — Н. Зайцевай корреспонденци. «Малай үбэлжэлгэ—харюусалгатай хаһа». «Сибириин хүйтэнэй шэмэрүүншье һаа» — Э. Дроздоватай статья. «Түрэл орон догорнай» — ТАСС-ай суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Уран зураана дайшалхы зэргэдээ» — А. Субботиной статья. «